

Sermonū funebriū

vſq; ad abſcondita cordis. qz qui hoc cogit
ſat a malo retrahit: r ad bonū animatur.

Secundo tangit debiti nature p qd erēt
pti ſunt ſancti mortui ab omni piculo. r hoc
debitū nature eſt mors. r ideo dicit mortui
qz ex tunc ſancti perire nō poſſunt. qd qdē
de viuētib; nō cōtingit: q ſubiacere poſſunt
periculis r aie r corpis. ppter qd dī Eccl̄s
iij. Laudau magis mortuos q̄ viuentes.
pp̄t qd etiā clamabat apls Roma. vij. In
felix ego hō quis me liberabit de corpe mor
tis hui? Tertio tangit donū gr̄e p qd ſūt
liberati a pctō: qz in dño. qz in gr̄a dñi mor
riuntur. Notādus qz q̄uſdā de⁹ dat gr̄am
r ſi nō dat eis gloriā. qz ſez nō pſeuerāt in
gratia eis data: ſed illis quib; dant gr̄am ſi
nalē. ſ. vt moriant in gr̄a dat etiā eis gloriā
am. ſm illud ps. Gratia r gloriā dabit dñs
r hoc p̄cipue cōtingit ſctis qui bene viuūt.
de quib; erat apls q̄ dicebat. Mihi viuere
ſps ē r mori lucrū. Philip. i. Itē de ſtepha
no Act. vij. dicitur. q̄ obdormiuit. ſ. ſomno
mortis in dño. ſ. in gr̄a dñi p quā introiuit
in vitā eternā. Apls Roma. vi. Gratia dei
vita eterna. Ad quā nos pducat rē.

Explicit diſtinctio q̄nta q̄ agit de mortu
is ſm diuerſitate perſonarū r dignitatū.

Incipit diſtinctio ſexta: in qua agitur de
mortuis ſm diuerſitate cauſarū modoz lo
corumq; quib; homines decedere contingit:
cui⁹ ſunt ſermones nouem.

In funere alicui⁹ in bello occiſi maxime
et cauſa iuſta.

Sermo I

Melius eſt nos

mori i bello q̄ videre ma
la gētis noſtre r ſanctorū
i. Machab. iij. Videmus
q̄ res maior facit diſpar
rere minorē. ſicut pſentia

Solis in die facit diſparere ſtellas. qz minus
habent de lumine r minores ſunt q̄titatis.
Et vn⁹ hō cōmunis ſtature iuxta vnū gigā
tem poſit⁹ videreſ eſſe minime ſtature. Cui⁹
Numeri. xij. explozatores q̄ a moyſe miſſi
fuerāt dixerunt. Vidim⁹ montē a quedā ſi
lioz enach de genere giganteo: quib; cōpa
rati q̄ſi locuſte videbamur. Sic r mai⁹ ma
lum facit diſparere r peligere min⁹. ſicut po
tius eligit hō q̄ abſcondat ei vnū membrū
q̄ velit perdere toti⁹ corpis vitā. Et dauid
mai⁹ malū exiſtimans in cidere in man⁹ ini
micoz ſuoz q̄ in man⁹ dei miſericordis ait.

ij. Regū. xliij. Meli⁹ eſt vt incidā in ma
nus dñi: multe em̄ miſericordie er⁹ ſunt: q̄ in
man⁹ hoim. Vac etiā cōſideratione iudas
machabe⁹ iudicās mai⁹ eſſe malū toti⁹ gēs
tis ſue r pphanationē ſanctorū lozorum q̄
mortem: p̄p̄iam dicit p̄poſita verba. Meli
us eſt nos mori rē. **Q**uoniam quidē
verbis loquitur de tribus.

Primo de re timorofa ſez de morte. vnde
dicit. Melius eſt nos mori.

Secundo de re periculoſa. ſ. de bello: cum
ſubdit. in bello.

Tertio de re anguſtiſa. ſ. de viſione ma
lorum gētis ſue. vij. ait. q̄ videre mala rē.

Circa primum notan
dum q̄ mors aliqñ dicit bona: aliqñ meli
or: aliqñ vero optima. Bona quidē ppter
iuſticiaz: melior ppter miſeria: ſed optima
ppter gr̄am. Prop̄t primū dicit Eccl̄s. xli.

Mors q̄ bonū eſt iudiciū tuū. Ubi nota
q̄ iudiciū mortis dicit eſſe bonum triplici
rone. Primo qz nō corruptū cupiditate pe
cunie. Narrat Valer⁹ de cambife q̄ quedā
iudicē corruptū cupiditate numerū exoria
ri fecit r de ei⁹ cordi iudicialē ſedē cooperu
it in q̄ filius illi⁹ loco patris ad iudicandū po
ſuit. Eſt quoddā genus ranarum paruarū
que ſaltant in os canis latrātis r tollunt ei
vocē. Sic aliquādo mun⁹ abſconditū facit
verum iudicē tacere. S; mors nō parit p̄
pter munera. r ideo ita occidit diuitem ſicut
r pauperē. Luc. xvi. Factus eſt vt morerēſ
medic⁹ rē. r poſt. mortu⁹ ē aurē r diues rē

Secundo qz iudiciū nō erroneū. ſ. ex igno
rantia iudicis vel ex aſtutia aduocati: q̄ ſez
aliquando facit iudicē errare. vñ nec iudex
ſeu aduocat⁹ ſiue ignorās ſiue ſapiēs poteſt
effugere mortē. Eccl̄s. ij. Moris doct⁹ ſi
milit r indoct⁹. Tertio vero ē bonū iudici
um mortis: qz nō eſt iniquū ex pſonarū ac
ceptione. Hoc em̄ iudici cōpetit ſine pſona
rum a ceptione inter partes eq̄litatē ſeruare
qz ſicut dicit p̄bſ in p̄mo ſibicoz. Iudex
debet eſſe ſicut regula recta ad nullā decli
nans partem odio vel amore. Et ſic eſt ip̄a
mors: qz oib; eſt equalis. ij. Reg. xliij. Qm̄
nes morimur r q̄ſi aque dilabimur in ter
ram q̄ nō reuertunt. Aliquādo autem decli
nat iudex a veritate iudicij timore: alicuius
potentie. Sed mors potentia alicuius non
metuit: imo deponit potentia de ſede r hu
militat q̄m ſuperbia. Dicit q̄ quidā lapill⁹

missus fuit Alexandro: qui cum poneretur in lance ad ponderandum preualebat o pondere quod ponebatur ex alia parte. sed pulvere operatus erat ita leuis quod palea plus ponderabat eo. Et expositus fuit Alexandro quod iste lapillus figurabat personam suam, qui viuens erat tante potentie quod oibus preualebat: si mortuus in terra operetur, sepultus nullus poterit futurus erat. **Job. xiiij.** 'Domo cum mortuus fuerit nudatus atque desumptus: ubi que so est. s. valor et sua potentia, quod non inuenitur amplius.' **Secundo** mors non solum dicitur bona sed etiam melior quam vita. Unde **Eccl. vii.** 'Melior est dies mortis die natiuitatis. et tamen homines gaudent in natiuitate aliam quam hois et lugent in morte eius. Sicut valerius maximus narrat de gentibus thracie quod in natiuitate hois faciebatur luctus et in morte eius gaudium et iuuuuius, significare volentes quod per natiuitatem homo venit ad locum miserie. sed quoad mortem de miseria erit. et si iustus est vadit ad locum quietis et leticie. Est enim homo dum viuunt subiecus multis miserijs de quibus omnibus exit dum moritur. Dicitur enim **Job. xiiij.** quod homo breui viuens tempore repletur multis miserijs. Et ab istis miserijs exit per mortem. quia scilicet per mortem egreditur de loco tempestuoso. s. de mundo qui est velut mare habens tempestatem vndarum. i. tribulationum a mundo consurgentijs. quarum vna puenit aliam velut vnda preuenit vnda. Habet etiam mundus tempestatem ventorum. i. tentationum. Est etiam hic multitudo hominum semitice ledentium et psequentiu. sicut in mari multitudo piscium. Unde sicut ille qui est in mari multum tempestuoso desiderium habet veniendi ad portum quietis. Ita et vir iustus desiderium habet moriendi ut pueniat ad christi quietem. vnde et apulus dicebat **Philip. i.** Desiderium habens dissolui et esse cum christo qui. s. est velut portus salutis et quietis. Item per mortem deponitur anima de equo rabido et periculofo. s. de corpore quod frequenter facit animam ruere in precipitium peccati et in baratrum inferni. vnde apostolus **Roma. vii.** 'In felix ergo homo quis me liberabit de corpore mortis huius. Item egreditur de carcere angustioso qui etiam est corpus. Unde ps. 'Educat de carcere deus animam meam. vt confitebor tui. no. tu. dñe. Item alleuiatur a pondere oneroso. i. ab ipsius corporis infirmitate et corruptibilitate. **Sapientie. ix.** 'Corpus quod corrumpitur aggregat animas et

Item exit per mortem anima ab habitaculo ruinoso. quia quotidie aliqua pars corporis et vite nostre ruit et desinit. **Job. viij.** 'Immitetur super domum suam et non stabit. Item exit de opere laborioso. quia homo ad labores nascitur sicut dicitur **Job. v.** 'A quo scilicet labore quiescunt iusti post mortem sicut illud **Apocal. xiiij.** 'Beati mortui qui in domino moriuntur etc. Tertio mors dicitur optima propter gratiam. scilicet quam sperat homo iustus recipere a deo. non solum in glorificatione anime. sed etiam corporis in gloriosa resurrectione. de qua. **1. Mach. xij.** 'Considerabat scilicet iudas quod hi qui cum pietate dormiunt. ac. op. ha. re. gratiam. Ubi nota quod sancti viri propter pietatem. i. propter opera misericordie et pietatis que exercuerunt in vita habent repositam in morte gratiam bonam meliorem et optimam. Bonam quidem in quantum liberantur a presenti malo. sicut illud ps. 'Beatus vir qui intelligit super egenus et pauperem in die mala liberabit eum dominus. Sed meliorem in quantum liberantur a futuro supplicio. **1. Thobie. iij.** 'Elemosyna ab omni peccato et a morte liberat: et non parietur animas sine in tenebras. Sed optimam in eterne vite premitio. p. me. **Lumo. iij.** 'Pietas ad omnia utilis est: promissionem habens vite que nunc est et future. Propter que omnia sancti viri ad magni lucrum reputat sibi mortem. sicut illud apostoli **Philip. i.** 'Mihi viuere christus est et mori lucrum. **B**

Secundo agit in themate de re periculosa: quia de bello. vnde dicit in bello. Ratio autem quare bellum est res periculosa est: quia sicut dicitur **1. Reg. xi.** 'Clarior est eventus bellum nunc hunc et nunc illud consumit gladius. Et est triplex hominum bellum et cuiuslibet varius est eventus. s. bellum temporale: et spirituale: et finale. Temporale autem bellum potest esse iustum et licitum. Ad quod requiritur primo quod pugnares sint tales persone quibus licitum sit pugnare. s. quod sint laici non clericus: quibus non licet sanguinem fundere. Item quod sit iusta causa. s. vel illi qui impugnantur ex aliqua culpa hoc mereantur. Unde augustinus dicit in libro questionum. Iusta bella debent diffiniri que vlciscuntur iniurias. si gens vel ciuitas plectenda est que vel vindicare neglexerit quod sitis iniuste probate factum est: vel reddere quod per iniurias ablatum est. Item quod sit intentio bellantium re

¶ Sermonū funebriū

et atque scz intendat vel vt bonū pmouea-
tur vel vt malū euitetur. Item requirit ad
iustus bellum auctoritas pncipis, qz puata
persona ius suū potest in iudicio prosequi.
Quodcuq; autem istorū desit non est iustus
bellū: sed iniustū, sed pceptū qm iusta cau-
sa nō subest, sicut dixit Iepte iudicū, ij, regi
filioz amon. Non ego pecco in te: sed tu cō-
tra me male agis indicens mihi bel' a nō ius-
ta. Et de talibus bellantib' dicit in ps. Dissi-
pa gentes que bella volunt. Dicunt aut astro-
logi quidā bella puenire ex celesti impressi-
one puta ex cōiunctione martis et saturni:
que dicit diuinctio media. Unde quādo est
talis cōiunctio dicit signare guerras atqz
bella et cōtrarietate diuinitū vel regū: et durat
res donec iungat alia vice put dicit Me-
salach. Sic qm apparet cometa q̄ vocat tes-
naculūz que assimilaf stellis dicit figurare
bella et terrores et magnos euent' in mūdo.
Sed s̄m theologos bella plerūqz pueniūt
ex dei punitione, vt scz pctā hoim puniant
et purgentur p sanguinis effusione et p alia
mala que contingūt ex guerris. Unde Sa-
te. xliij. Ipse est qui peccauerūt: et noluerunt
in vijs eius ambulare: nō audierūt legē ei?
Effudit super eos indignationē furoris
sui et forte bellum. Sed ex parte hoim bella
cōtingunt. Primo ex praua hoim dispositi-
one puta ex dominio ire vel concupiscentie
inordinatē agitur rei temporalis. Iaco. iij.
Unde bella et lites in vobis? Nōne ex cōcu-
piscentijs vestris que militant in membris
vestris? Secūdam bellūz quod cōtingit in
hoibus est bellum spirituale, s. pugnantiūz
non ptra homines sed contra vicia et tenta-
tiones vicioz. Seneca. Pacem cum hoibus
habebis bellum cum vicijs. Et ista bella vin-
cuntur orationibus abstinentijs et occupa-
tionibus bonis que sunt quedam guberna-
cula aie quibus defensantur. Proverb. xx.
Subernaculis tractanda sūt bella. Tertius
est bellū finale, s. in morte, vbi pugnat natu-
ra cōtra moribū: et diabolus contra aiam: et
concupiscentia cōtra pctm. Unde mors as-
similaf cuidā animali de quo habet in map-
pa mūdi qd dicit belua, q̄ habet cor: p' asini
crura cervi, pectus leōis: pedes equi: igens
cornu: vastū oris rictus, i. aperturā oris vsqz
ad aures: os solidum: et vocē pene hois.
Asinus est animal qd omnia portat secum
quecuq; illi supponitur. Sic mors omnia bo-
na temporalia hois secum asportat et tollit

portat em cor: plus ad tumulū: aiam peccas-
toris ad infernū: et diuitias ad confangui-
neos tranfert que sunt ministe mortis ad
asportandum. Quia cervi habet propf ve-
locitatem, habet em mors iustum velocissi-
mū et continuū quo hominē insequitur. Pe-
ctus autem leonis habet ppter ferocitates
et intimiditatem: qz nemine timer et nemi-
ni parcat. Non em pepercit salomoni propf
suam sapientia: nec sanfoni ppter suam po-
tentia et fortitudinē: nec alexandro magno
ppter suam gloriaz et magnificentiā. Quo
autem assimilaf ppter bellicositate. Hiet,
viiij. Quasi equus impetu vadens in plūz.
Mors em ad magnū bellum siue peliū in-
ducit hominē, habet em imoens pugnam
cum mūdo qui eū spoliat: cum scicntia que
cum acusat: cum infirmitate que eū cruciat
et cū demone qui cum expectat. Ingens au-
tem cornu habet ppter magnā potestatem
qua oia pstermit humana, pstermit em et
ānihilat humanā fortitudinē, sicut patet in
hercule: et humanā celsitudinē sicut patet in
holoferne. Vastū hz oris rictum ppter in-
satiabilitatem qua qēs insatiabiliter deuor-
rat. Os aut hz solidū ppter tenacitate: vbi
est multitudo dentū ppter varios morien-
di modos. Vocem autē hois fingit ppter
fallacitate. Multos em decipit ppter incer-
titudinē. Cum ergo talis belua aggreditur
hoim instat ei periculosum bellum: de quo
si vult euadere oportet qd ante hoc se bñ dis-
ponat ad ipam mortem, s. armando se ar-
mis penitentie. Prover. xxiiij. Cum disposi-
tione inicitur bellum.

¶ Tertio in themate as-
sumpto agitur de quadam re angustiosa, s.
de visione maloꝝ, vnde dicit, qd videre ma-
la gētis nostre et sanctorū. Vbi aduertendū
qd Judas machabeus dixit hoc eo qd vide-
bat mala tripliciter accidere: que etiam fres-
quenter hodie contingūt, s. qd pmo videbat
malos exaltari: secūdo videbat bonos ops-
primi et calcari: tertio videbat sancta pro-
phanari. Videbat ergo mala gētis sue. Pri-
mo quia cernebat malos exaltari, s. vt affli-
gerent boni. Prover. xxix. Cum impij sum-
pserint pncipatū gemer populus. Legitur
de Democrito qd eruit sibi oculos ne vides-
ret pspertate maloꝝ et indignos exaltari.
Eccl. x. Est et aliud malū qd vidi sub sole
quasi p errorem egrediens a facie pncipis

positum stultū in dignitate sublimi: et diuī
 tes federe deorsum. Secundū malū erat
 qz videbat bonos opprimi et cōculcari. De
 quo quasi admirans dicebat deo Abachuc.
 pmo. Quare respicias p̄tempores: et taces
 p̄culcante impio iustiorē se? Sed tamē de
 istud p̄mittit ad p̄fectū iustoz: quia ex ta
 libus opp̄ressionibz purgantur et maiora in
 celo gaudia p̄sequūtur. Unde in ps. Aetati
 sum⁹ pro diebus quib⁹ nos humiliasti an
 nis quib⁹ vidimus mala. Tertius malum
 erat qz videbat sancta p̄phanari. et ido ad
 dicitur in themate. et sanctorū. qz sicut habet.
 ij. Macha. v. Antiochus ausus est intrare
 templū in vniuersa terra sanctissimū. Et sce
 lestis manibus lumens sancta vasa que ab
 alijs regib⁹ et ciuitatibus erāt ad ornātū lo
 ci et gloriā: contrectabat indigne et cōtami
 nabat. Ex quo etiam habet argumentū qd
 etiam qui indigne contrectant res sanctas
 sp̄itū deridit vel sacerdotes in mortali pctō
 existentes tangendo vel sacramenta vel ve
 stes sacras aut vasa aut ministrātes in eis
 grauitur et mortaliter peccant. Sed illi qd
 igne ministrant sacramēta et recipiūt grām
 consequūtur quā. s. p̄cūnt ad gloriā. Ad
 quā nos p̄ducit etc.

In funere vnius occisi in campo belli.

Sermo II

Facta est super me
 manus dñi: et eduxit me in spiri
 tu dñi: et dimisit me in medio ca
 m̄pi. Eze. xxxvii. Sic sp̄s hoīs. i. rationalis
 aīa manu. i. virtute dei creatur et corpori im
 mititur: ita etiā dei manu. i. virtute a cor: por
 re educit per mortē siue naturalē siue violē
 tam. qz numerus mensū eius apud ipsum
 est: et ipe constituit terminos eius qd p̄teriri
 nō possunt. et ido etiā educatio ei⁹ a corpe ei⁹
 qui in campo occidit manus dei attribuitur
 Et ideo ex p̄sona istius in cāpo certaminis
 occisi p̄ōr dicit verbū p̄positū. Facta est sup
 me etc.

Quoniam quib⁹ quidem h̄bis contine
 tur tria qd circa istius mortē p̄nt p̄siderari.
 Primum est diuine dispositōis adimpletio:
 qd notatur cū dicitur. facta est etc.
 Secundū est aīe separatio: qd notat cū subdi
 tur. et eduxit me in sp̄u etc.
 Tertius est corporis desertio: cū addit et di
 misit me in medio campi.

Quoniam quib⁹ quidem h̄bis contine

Primum est diuine dispositōis adimpletio:

Secundū est aīe separatio: qd notat cū subdi

Tertius est corporis desertio: cū addit et di

Circa primū notandū

est qd sicut artifex manu adimplet illud qd
 prius mēte disposuit. Sic quando de tem
 poraliter adimplet de homine vel in homi
 ne illud qd ab eterno disposuit de eo: dicit
 manus eius esse facta super hominē. Unde
 quia iste sic mortuus est vt deus disposue
 rat de ipso: ideo ex persona eius dicitur. Fa
 cta est super me man⁹ domini. Sed aduer
 tendus qd si esset aliqua man⁹ tante magni
 tudinis qd ad omnē partem mūdi se exten
 deret et ad omnē locum attingeret: tunc ta
 lem manū nullus posset effugere. Et talis ē
 manus dei per quā intelligitur eius virtus
 oipotens. qz attingit a fine vsqz ad finē for
 titer: et disponit oīa suauiter. et ideo eā null⁹
 potest effugere. Et ido dicit in ps. Si ascē
 dero in celum tu illic es. si descendero ad in
 fernū ades. si sumpsero pēnas meas diluca
 lo et habitauero in extremis maris. etenim
 illuc man⁹ tua deducet me etc. In quib⁹ qui
 dez verbis tangūtur tria generalia loca ad
 que manus dei. i. diuina virtus et operatio
 se extendit. Est enim locus superior. scilz ce
 lum de hoc dicit. Si ascendero in celum etc.
 Ite ē locus inferior. s. infernus. et de hoc di
 cit. si descendero ad infernū etc. Et est locus
 medius. scz iste mūdos qui designat per ex
 trema maris: quia terra in qua habitamus
 mari oceano cingitur. et ideo dicit. si habita
 uero in extremis etc. Sed nota differētias.
 quia ad celum ascendim⁹: ad infernū descē
 dimus: et i extremis maris habitam⁹. Ascē
 dimus ergo primo in celum si fuerimus p̄
 mo a peccatoz onere alleuiati. s. a pec
 cato opis qd p̄raue cognitionis seu affectio
 nis. nō em̄ grauiā sed leuiā ascendit. vnde
 in ps. Quis ascēdet in montē domini: aut
 quis stabit in loco sancto eius: et responder
 Innocēs manib⁹ et mūdo corde. Ite si fue
 rimus feruore amoris dei inflāmati. sicut
 ad calorē solis eleuant vapores nubū. Et
 ps. Qui ponis nubē ascensum tuū. Ite si
 fuerim⁹ mēte humiliati. Nā quis volens in
 altū volare p̄mo se inclināt. vnde dñs p̄mo
 descendit se humiliando qd ascēderit se glo
 rificando. Epe. iij. Qui descendit: ipe ē et
 qui ascendit sup om̄s celos. Sed addit de
 loco celi in auctoritate adducta: tu illic es. s.
 cū br̄is. s. qui in hoc mūdo fidelit̄ ministras
 uerūt ei in opibus actiue vel p̄tēplatiue vis
 te. sicut ipe p̄mittit. Jo. xij. dicēs. Ubi ego sū
 illic et minister me⁹ erit. Secūda ē loc⁹ in
 fernū qd dicit. si descēdero ad infernū ades

¶ Sermonū funebriū

Ubi aduertendū q̄ descendere pprie ē grauiū. vnde quia lapis grauior est q̄ lignum: ideo lignū in aqua natat: lapis ad funduz descendit. **S**ic descendunt ad infernū aie q̄ hinc exeunt pctō. **Exodi. xv.** Descenderunt in pfundum quasi lapis. **V**mōi aut̄ sūt qui p̄ malā consuetudinē veterascūt in pctis et semp magis coinquant̄ in mortalib⁹ pctis. **Baruch. ij.** Inueterasti in terra aliena; cor inquinat⁹ es cū mortuis; deputatus es cuz descendentib⁹ in infernū. **S**ed additur de loco inferni i auctoritate adducta. **ps.** ades tu de⁹. **s. p.** iusticiā puniētē. **N**am ipse qui modo hoibus salubriter loquit̄ precipiēdo ⁊ admonēdo: contēnentib⁹ mandata ⁊ monita sua ibi adent̄ puniēdo: ⁊ dicit illō **Esai. liij.** Ego ipse qui loquebar te admonendo ecce assum̄ te puniēdo. ⁊ etiā diabolus est ibi ad torquēduz hoies dānatos. **J**ob p̄mo **ffuit** inter eos etiā sathan. i. aduersarius. **S**ed de loco mundi dicit̄. **si** habi. in extreme. **ma. 7c.** **U**el per mare intelligit̄ vita impiorum. quia ad modū maris intumescūt p̄ su perbiā: spumāt̄ per luxuriā: abso:bēt̄ p̄ auaritiā insatiabilē. **U**nde **Esai. lviij.** **C**or ipij quasi mare feruens qd̄ quiescere non potest. **H**ui⁹ extrema sunt extreme dānatiōis supplicia ad que manu dei. i. virtute dei deducuntur impij. **N**am manu nullus pōt effugere aut ei resistere. ⁊ hoc quia oipotens ē. vnde quis possit quis effugere manu hōminū: nō tamē manu dei. vnde **Eleazarus dixit. ij.** **A**cha. vi. **N**az ⁊ si in p̄nti tempore supplicijs hoim̄ eripiar: sed manu oipotentis neqz viuis neqz defunct⁹ effugiam. **E**t sicut homo peccato: dupliciter deū offēdit. **s.** in anima ⁊ in corpore: ita per manu dñi in yroqz puniet̄. **U**el offendit deū dupliciter scz cōmittendo mala que phibuit: ⁊ omittēdo bona que precepit. ideo duplici pena punietur. **s.** pena sensus propter cōmissa: ⁊ pena dāni p̄pter omissa. **Esai. xl.** **S**uscipit de manu dñi duplicia p̄ oibus p̄s suis. hōrendū est ergo incidere in manu dei viuētū vt habet̄. **Hebre. x.** ⁊ ideo dicebat. **Job. x. ij.** **A**dāni tuā longe fac a me. **B**

Secūdo tangitur aie separatio: cum subdit̄. **educit me. s. de mundo in spiritu dñi.** in spiritu dicit̄ nō corpore: sed quia spūs separat̄ a corpore ⁊ recedit: sed

corpus remanet mortuū. **D**icitur aut̄ spūs dñi: qz a dño creatus est ad imaginē ⁊ similitudinē eius. **ps.** **E**xibat spūs eius. **s.** a corpore ⁊ reuertetur. **s.** corpus in terras suam. **S**ed notandū est qz sancti viri multi appetunt qz spūs sine aia a corpore custodia educatur. sicut petebat̄ **ps.** dicens. **E**duc de custodia aiam meam. **I**n quib⁹ quidem versibus tangit̄ triplex ratio quare anima sancti viri desiderat a corpore separari. **P**rimo scz ratione claritatis: cū dicit̄ educ. **Q**uādū aia in corpore est in tenebris igno:atiē est. naz quādū aliquis ē in domo magna q̄ non est aperta sed hz fenestras puas modicū lumē recipiētes est in obscuro: h̄ qñ educit̄ extra tunc habet claritatem lucis. **M**agna aut̄ domus est: aia. de quadicit̄ **phīs.** **A**ia est quodāmodo oia. i. oim̄ capax: quia oim̄ similitudines in se recipit vt. sit oim̄ cognoscitiua. **S**ed per parua foramina. **s.** v. sensuū q̄ dicit̄ est in corpore lumē cognitionis recipit. **q**a ois nostra cognitio oritur a sensu. ⁊ ideo **sp** ē in quadā obscuritate igno:atiē. magis circa ea q̄ sensuz transcēdit̄. sicut sūt spūales substantie: ⁊ ea q̄ ad aliā p̄tinent vitā: ad q̄ se hz intellect⁹ noster ficit̄ oculus noctiue ad lucē solis: put̄ **phīs** dicit̄. **S**ed qñ aia educitur de corpore tūc p̄ seipam illustrat̄ a superioribus substantijs ⁊ intelligit̄ nō perauerfione ad fantasmata: sed p̄ cōuersionem ad ea que sunt simpliciter intelligibilia: sicut et alie substantie separe. qz sicut aia separet̄ hz aliū modū essendi q̄ cōiuncta: ita ⁊ aliū hz modū intelligēdi. vnde **sm** naturalē cognitionē poterit quidē intelligere p̄ spēs intellectuales hic acquisitas: sed nō eodē modo quo nūc qñ est cōiuncta. sed **sm** modū puenientē anime separe. **C**ognoscūt etiā aie separete per spēs ex influentia diuini lumis precipatas quaz aia fit p̄ticipes sicut et alie substantie separe: quis inferiori mō. vnde **q̄** cito cessat cōuersio ad corpus. ad superiora cōuertitur. **I**ntelligit̄ etiā aia separeta naturali cognitione seipam p̄ seipam. ⁊ sicut p̄fecte cognoscit̄ seipam: ita etiāz p̄fecte cognoscit̄ alias aias separetas. **A**ngelos aut̄ cognoscit̄ p̄ spēs diuinit̄ ip̄: ellas. h̄ tamen qz tales spēs recipiūtur in aia **sm** modum nature suē: ⁊ natura sua est inferior: natura angelicatio: deficiūt hōmōi spēs a p̄fecta representatione angeloz. ⁊ ideo cognitionē hz de angelis deficientē ⁊ imperfectā loquēdo de cognitionē naturali. **S**ic etiā p̄ hōmōi spēs quas

habet anima separata ab influenza diuini luminis habet cognitionē de omnib⁹ naturis: nō perfectas et distinctā sicut angelis: cōmūnem et cōfusā, vnde angeli per huiusmodi species nō solum cognoscūt naturas rerum in vniuersali: sed etiam in singulari sub speciebus cōtētas. **A**nime autē separate nō possunt cognoscere p hmoi species nisi solum singularia ista ad q quodā modo determinant vel p precedentē cognitionē vel per aliquā affectionē vel p naturam vel per diuinā ordinatiōē. **E**t sic p q aia separata liberior est ad intelligendū q esset in corpore existēs: qm per grauedinē et occupationē corporis impedit: et insuper qm ad cognitionē glorie quā habent separate aie iustoz habent cognitionē clarā et perfectam de oibus que cognoscūt. **E**t p pterea iustoz aie quādo de corpore exeunt et transeunt ad claritates illius cognitionis que erit in visione dei dicūtur educi ad lucē et tunc dare vident iustissimā dei ordinatiōē et dispensatiōē circa multa que ptingūt in mūdo que nō apparent iusta, sicut est de afflictione bonoz et pperitate maloz. **A**n de Michē. vii. **E**ducet me in lucē: videbo iusticiam eius. ps. **E**duxit eos de tenebris. **S**ecūdo aia viri iusti appetit educi de corpore ratione libertatis vt. s. efficiat libera a corporis custodia. et ideo notant dicit, ps. in auctoritate adducta superius, educ. f. ad didit de custodia. **R**egit de beato Marcello q in penā fuit deputatus ad custodiam animalū et ibi vitā finiuit. **S**ic magna pena est et quasi quoddam aie martyriū custodire corpus suū qd est aīale et de se nō spirituale: sed carnalia et sensibilia trā appetens. **E**t iō beatus Andreas in cruce existens pecebat a deo vt absolueret spiritū suū et educeret a tali cura et custodia corporis. **P**er autē aīam habere de corpore precipue duplicem custodiam, s. a vicio luxurie et a vicio gulae, sed ab vtraq custodia liberabitur quando exierit de carcere corporis per portā mortis: q porta ferrea est et dura ad exeundū: si tamē hec porta vltro aperit ei qui libenter et volūtate morit⁹. **H**oc figuratū est in bēto Petro qm educ⁹ est de carcere herodis. vnde dicit Actū. xii. **T**ransiētes autē, s. petrus et angelus eius primā et secūdam custodiam. **P**rima est a vicio gulae: secūda a vicio luxurie, vel p̄ua est custodia innocentie post baptisimū: secūda gratie post p̄nias, et ita vtra

q iurat hōiem angelus ei ad custodiam datus, venerūt ad portam ferreā. i. ad mortē corporis duram que vltro aperta est. qz scz beatus Petrus angelo auxiliante voluntarie suscepit martyriū et hec porta ducit ad ciuitatem, s. celestem hierusalem. **T**ertio desiderat aia viri iusti educi a corpore rōne felicitatis que inuitur in auctoritate adducta. ps. cum dicit, animā meā. Nam aia existēs in corpore felicitate beatitudinis habere nō pot: sed a corpore egressa efficit beata quādo videt faciē dei: quā quidē visionē quāto aia magi desiderat tanto cū educit a corpore ardent⁹ expectat: et tātō cū maior lucem presentis vite incolatū potat, vnde ps. dicebat. **S**ituit aia mea ad deū fontē viuū et vsqz ibi, tuus. **E**

Tertio in themate assumpto ponitur corporis destitutio cum dicitur dimisit me et. et vult dicere dimisit me, s. ovesum in medio campi. **N**otandū q illi q vadunt ad bellū campestre multi debent attendere an habeant bellū iustum an nō. quia si habent bellum iustū possunt securius ire propter confidentiā diuinā auxiliij: qd etiā pauciores facit plerūqz vincere qm habent iusticiam. p se. **E**xemplū de hoc habet. ij. Regū xviii, de populo David qui erat in numero paruo sed habebat iusticiā, et de populo Absalon numerofo valde: sed qui nō habebat iusticiā debellar⁹ est a populo david. **E**t iō dicit ibi. **I**ngressus est populus, s. david in campum p̄tra israel et factū est p̄dium in saltu efraim et cecus est ibi populus israel ab exercitu david. **E**t dato q in tali bello ex his q habent iusticiā aliq occidat si alias sit bene dispositus saluat et hz vitā eternam. **A**d quā deus nos pducatur et.

In funere alicuius mortui et vulneri, Sermo III

Sicut vulnerati dor micēs in sepulchris quorū nō es morioz ampl⁹ et ipsi de manu tua repulsi sunt. ps. lxxvii. **Q**uocūqz mō hoies moriant⁹ siue p corruptionē egritudinis: siue p violentiā vulneri: oēs tñ post mortē cōiter destituūt fauore fortune. qz scz de bonis fortune q sunt bona hui⁹: mūd nihil post mortē capiunt. ps. **C**ū interierit, s. hō nō sumet oīa neqz def, cū eo glo. et. **S**z q mort⁹ nō natural⁹ sed violenta morte. scz ex

Sermonū funebriū

vulneribus illatis magis videt esse contra
fauore fortunatio specialiter de talib' mor-
tuis ostendit ppheta in verbis ppositū quō
desistitur post mortē ab oī fauore fortitū
vt. s. sumant dicta verba tanq' ipsi fortune
dicta. vt accipiant sicut vulnerari domi-
nantes. i. mortui quiescentes in sepulchris quoz
tu fortuna nō es memor ampl' qz. s. nō fa-
cis eos ampl' esse in reputatione & recor-
datione hoim: & ipsi etiā de manu tua. i. ab
auxilio fauoris tui repulsi sunt. **¶** In qui-
bus quidē verbis tangit triplex iactura ta-
liū mortuoz.

¶ Prima est ex persone lesione. qz vulnerati
Secunda ex sepulture requietione: qz dor-
mientes in sepulchris.

¶ Tertia ex fortune destitutione: cū dicitur
quoz nō es memor &c.

¶ Circa primū attenden-
dum q' plures hoies moriuntur spūaliter de
vulneribus mētis q' moriantur corporaliter de
vulneribus carnis. Sagitte autē spūales q'
bus vulnerant aīe sunt tentationes male. &
tūc ex vulnerib' hoies mortui corruūt quā-
do tentationib' consentiūt. i. Paral. v. Vul-
nerati multi corruerūt. fuit em̄ bellū dñi. In
quib' quidem h'bis ostenditur tentatoz
hoim periculū ex tribus.

¶ Primo quidem ex interiori lesione: qz vul-
nerati s'z mente.

¶ Secūdo ex exteriori p'stratione: qz corru-
erunt. s. opere.

¶ Tertio ex superiori p'missione: qz bellum
tentationū est bellum dñi. s. p'missione.

¶ Circa p'muz notandū q' tentatoz p'mo cor-
natur inuadere intellectū imittendo mediā-
tibus fantasmatib' & formis imaginabili-
bus prauas cogitationes: deinde inadiit et
infectat affectū ad indebitas delectatōes:
& tunc dñatur ambobus q' cōsentire facit
mentē aut in p'positū complendi actū peccati:
aut in delectatione z morosam ipsius prauae
cogitationis. & in tali cōsensu est aīa vulne-
rata vulnere moralis peccati. **¶** Tūc etiā ex-
polliatur oznamētis & indumentis gratie &
virtutū: & expoliat' gratuitis licet naturalia
enadant & non tollant. **¶** Hoc figuratum est
Actus. xix. vbi dicit q' insiliens hō in eos in
quo erat demonū pessimū & dominat' am-
borū inualuit terra eos ita vt vulnerati effu-
gerent. Daniel. xiiij. Erant ambo vulnerati
s'z intellectus & affect' vel spūs & caro amo-

re eius. s. peccati. **¶** Sed iter alia pctā plures
vulnerat tentatio carnis. **¶** Et ideo de volu-
prate carnis dicit Prover. viij. Ne abstrahas
in vijs illi' mens tua: neq' decipiaris semi-
tis eius. Adultos em̄ vulneratos deicit et
fortissimi quicq' interfecti sūt ab ea. **¶** Et nota
q' deus sicut dicit Grego. aliq' punit occul-
tam mentē supbiaz p' manifestā carnis rui-
nā. s. permittendo hoim supbijs cadere in
petm carnis vt humiliet. **¶** Unde in ps. Tu
humiliasti sicut vulneratū supbum. **¶** Sed
ostendit tentatoz periculū ex exteriori pro-
stratione: qz corruerit. s. ex prauo p'sensu in
prauā operationē. Nam a dignitate gratie
tāto aliq'is p'fidijs corruerit: quāto ad pec-
cati gradū vltiorē p'cedit. Prover. xi. In
inquietate sua corruerit impi'. **¶** Et nota q' q'
tuoz sunt cause q' faciūt hoies in pctā corru-
ere. Prima est tenebrositas ignorātie. Pro-
uer. iij. Uia impioz tenebrosa nesciūt vbi
corruāt. **¶** Secūda est lubricitas cōcupiscentie.
Diere. xxiiij. Uia eoz erit quasi lubrica in te-
nebris: impellunt em̄ & corruent in ea. **¶** Ter-
tia ē pusillanimitas aīe. Prover. xxix. Qui
timet hoim cito corruet. Quarta est duris-
cia impenitētie. Prover. xvij. Qui mētis
ē dure corruet in malū. **¶** Tertio apparet tē-
tatoz periculū ex diuina p'missione: qz bel-
lum tentationū dicit qd' fuit bellū dñi. **¶** Nam
a deo p'missum ē vt hoies tentent. s. enim
deus neminē tentet: qz de' intentatoz malo-
rū est. p'mittit tñ hoies tentari & sanctos ad
eoz humiliatiōem. qz sicut dicit Grego. **¶** Uia
cū dñi nos tentant p'ficiētes in nobis h'ru-
tes humiliant. vel ad eoz eruditōnem sicut
erudit miles in experientia belloz. **¶** Propter
qd' dimisit deus quasdā gentes in medio fi-
lioz israel quas nō potuerit delere. vt i eis
erudiret eos. sicut habet Iudic. iij. vel ad
eoz sollicitatiōem sicut boues stimulo pūcti
solliciti arant: vel ad eoz p'seruationē. **¶** In
de greg. **¶** Inter' bene custodimur cū per di-
spensationē dei tolerabiliter tēramur. **¶** Dicit
ergo bellū dñi: qz a dño p'mittitur ad infam-
vilitatem. **¶** Exodi. xvij. Bellū dñi erit cōtra
Amalech a generatione in generationem.
Amalech interpretat' gens b'uita: & signat de-
mones tentantes vel ipas tentatōes. **¶** Sed
notandū q' q' quis viriliter bellat contra
tentationes & vincit eas: dicit fuisse bellū dei:
qz nō potuisset resistere tentationib' nec
eas vincere nisi a deo adiur'. **¶** ps. Non es au-
xilialis ei in bello: destruxisti eū. i. p'missisti

eum destrui a vicijs tu deus. eo ipso q non
es iustitatus ei in bello tentationis. Et eod
era de his qui habet dei auxilium d. Zacha.
x. Erunt quasi fortes & dulcantes latus in
medio maris & in prelio. & bellabunt: qz dñs
cum eis. Item dicit bellu dñs: qz dñs tenta
ri voluit vt nos erudiret ad bellandū & vni
cendū. ps. Benedicimus dñs deus me⁹ q do
ma. me. ad preli. & digi. me. ad bellū. B

Secūdo in themate as

sumpto agitur de sepulture cōdusione siue
requitione: cui dicit. dormientes in sepul
chris. Ubi aduertendū est q Aristot. in pri
mo de anima arguens contra eos qui dice
bant q aia esset primū mouens seipam de
ducit ad hoc impossibile. qz sequeret q eēt
resurrectio mortuoz: quia illud qd est pmū
mouens seipam: mouet se s̄m motū localem
& sic oporteret q aia moueret seipam muta
tione locali. mutatio autē localis est de loco
ad locum siue de corpore ad corpus. & sic ef
fet anime transit⁹ de corpore ad corpus si
cut de loco ad locum: & si ipsa mouet seipam
extens de corpore: potest etiam redire quan
do vellet ad corpus. vnde erunt. & sic idem
corpus resurget ad vitam & erit resurrectio
mortuoz. quod est s̄m eum absurdum & im
possibile. Unde patet q quidaz philosophi
habuerūt pro impossibili q mortui resurgant
& cum crederent mūdum esse eternū: seque
batur s̄m eos q mortui nūq̄ essent d̄ sepul
chris exituri viui. Et ideo ex persona talium
dicitur in ps. Sepulchra eozū domus illos
rum in eternū. Unde tales igno:auerūt or
dinationem & virtutem dei circa mortuos
dormientes siue quiescentes in sepulchris.
Sed sancti viri per fidem a deo inspiratuz
non igno:auerūt sed cognouerūt q non
virtute nature seu anime: sed virtute & ordi
natione oīpotentis dei fiet resurrectio oīm
mortuoz. vt scz a iusto iudice deo nō ratur
aia sed etiā corpus premiet de labore suo.
Voc ei nō ignorat iob q ait. Job. xix. Scio
q redem. me⁹ vi. & in no. &c. Non etiā igno
rauit hoc bēa Martha q erat loquēs de fra
tre suo Lazaro mortuo. Scio qz resurget i
resurrectione in nouissimo die. Jobā. xi. Et
hinc est q ap̄s dixit. i. Tessal. iiii. Nolum⁹
vos igno:are de dormitibus vt nō contri
stemini sicut & ceteri qui spem non habēt. s.
future resurrectionis. In quib⁹ quidez ver
bis facit tria.

Quia pmo dat documentū: cū dicit. nolum⁹
mus vos igno:are de dor. id est d̄ mortuis
scz q sint resurrecturi.

Secdo ponit documentū emolimentū: cui
subdit. vt nō p̄stemini.

Tertio ponit emolimenti defectū: cum ad
dit. sicut & ceteri q spem nō habent.

Circa primū sciendū est q ille dicit igno
rare cui deest scientia eoz que aptus natus
est scire. Sed quedā sunt que aliquis nar⁹
est scire: sed tñ nō tenetur ea scire sicut theo
remata geometrie & p̄tingentia singularia
nisi in casu. & talia igno:are nō est peccatuz
etiam si homo possit ea scire. Sed quedam
sunt que homo aptus natus est scire & tene
tur ea scire sicut illa sine quoz scientia nō pos
test debitum actuz recte exercere. vnde oēs
cōiter tenent scire ea que sūt fidei & vniuer
salia iuris precepta. Singuli aut tenent sc
re ea que ad eoz statum vel officū p̄tinent
vnde si quis negligat ea scire peccat pecca
to omissionis: nō aut imputat hōi ad negli
gentias si nesciat ea que scire nō potest. q
talis igno:antia inuincibilis est: & nunq̄ est
peccatuz: quia nullo studio superari potest. S̄
in habentib⁹ vltim rationis optum ad ea si
ne quib⁹ nō est salus: nulla igno:antia ē in
uincibilis & oīno: qz si nō inueniret hoīem a
quo doceret vinctio doceret euz nisi stare p
eū. & ideo talium igno:antia nō excusat: vnde
nō licet talia igno:are. Et de talibus sūt ar
ticulari fidei: qz sine fide impossibile ē placere
deo. Et ideo cū carnis resurrectio sit fidei ar
ticularis: nullo mō licet igno:are. & simile est
de igno:antia mādatorū dei. Unde de talib⁹
dicit ap̄s. i. Corin. xiiii. Qui igno:at igno:
rabitur. Et nota q mortui vocant̄ dormi
tes: qz sicut facile est hōi dormientē excitas
re: ita est facile deo hoīem mortuū resuscita
re. Et ideo Job. xi. dixit dñs de lazaro mor
tuo. Lazarus amicus noster dormit. si vas
do vt a sono excitē eū. & subdit ibi. Dixerat
autē iesus de morte eius. discipuli vero puta
uerūt q de dormitōe somni diceret. Item
mors assimilaf do: mitōnē: qz sicut ille q po
nit se ad dormiēdū ponit se sub spe euigilā
di. sic ille q morit⁹ dz mori in spe resurgēdi.
ps. Nūquid qui dormit non adit. vt resur.
Secdo post doctrinā resurrectionis ponit
emolimentū solationis: cū d̄ in auctoritate
adducta. vt nō p̄stemini. s. d̄ morte charo
rū. s. sup siue & icōsolabilr. Nā moderate tri
stari n̄ phibet siue pp̄ passioz natural pie

¶ Sermonū funebriū

tatis: siue ppter affectionē spiritualis charitatis: specialiter quando homo dubitaret de salute aīe definiti: siue ppter damnum pprie utilitatis: siue ppter separationē delectabilis societatis. vnde David audita morte absalonis sicut dicit. ij. Regum. xvij. **E** tristatus ascendit cenaculū & fleuit. Et rex antiochus audita morte Onie, sicut dicitur ij. Macha. iij. Tristatus animo ppter omniam flexus ad misericordiā lachrymas fudit: recordatus defuncti sobrietatē & modestiam. Debet tamen homo refrenare tristitiam. Primo ppter consensus iusticie diuine. Vnde Eccli. xxxviii. Fili in mortuū produc lachrymas, & post sū vna litteraz subinfertur, & consolare ppter iusticiam. scz qz dei iusticia exigit vt homo moriatur: cui cōsentiri dicitur omnino. Sed alia littera habet ppter tristitiam. vt nō absozbeat in mīa tristitia. Secūdo debet homo tristitiā refrenare ppter daminū persone pprie. qā scz nūia tristitia defuncto nō pdest & sibi multum pōt obesse. Eccli. xxxviii. Ne dedertis in tristitia cor tuū: sed repelle eam a te: & memento nouissimoz: & noli obliuisci, ne qz em est conuersio: & huic nihil proderis et teipm pessimatus. Et exponit ve dederis i tristitia cor tuū. i. nō dominet tibi tristitia de morte alicui: sed repelle eam a te p sanctaz scripturaz inspectionē per bonorum viroz confectionē per diuine mie contemplationē. & memento nouissimoz. i. memorare qz tu sic morieris: & noli obliuisci. i. nouissimoz. i. mortis & extremi iudicij, neqz em est conuersio. i. ad vitam presentē reuerfio: & huic. i. mortuo p quo tristaris nihil pderis. i. tristitādo & teipm pessimabis nimio dolore affectus. **V**terū. Moderandus ē dolor de morte amia. Scdm hoc documentū fecit David. ij. Regum. xij. qui audita morte filij sui ait. Cum adhuc puer veneret ieiunauit & fleuit, dicebam em. Quis scit si forte donet euz mihi dominus & viuat infās. Nūc autē qz mortuus est quare ieiunō? Nunqd potero eum reuocare amplius? Ego vadaz magis ad eum: ille vero nō reuertet ad me & cōsolatus est David. **T**ertio debz homo refrenare tristitiam ppter bonū persone defuncte. qz si bene mortuus est transit de vita ista misera & laboriosa ad eternā felicitatē & requiē. Eccli. xxxviii. In requie mortui requiescere & fac memoriā eius. Quasi diceret, ex quo mortuus transit ad eternā requiē: fac

qz memoriā eius sit in corde tuo: non cōtristatua & perturbatiua: sed potius quietatiua & cōsolatiua. **T**ertio quoz in auctoritate adducta ponit apofolus enolumētū defunctum: cū dicit, sicut ceteri qui spem nō habent. **V**bi nota qz licet futura resurrectio de beat fieri nō ex virtute nature s; diuine potentie: tamen ad habendū spes de ipa inducit nos etiam exempli nature. Nam dato qz lignū precidatur si tamē remaneat radix viua adhuc ē spes qz reuifiscat & crescat. Ita dix autem vite humane est aīa. & ideo cum anima remaneat immortalis: qz ab ea precidatur corp⁹ per mortem: tamē adhuc debet esse spes de futura resurrectione. & hoc exemplū rāgitur Job. xliij. Lignū habet spē Si precifum fuerit rursum virescit & ramis eius pullulant: si fenuerit in terra radix eius & c. ps. Caro mea requiescet in spe. **¶**

Tertio in themate assumpto ponit erga defunctū fortune destitutio. Primo quidē q̄tum ad eoz obliuionē: cum dicit, quoz. s. tu fortuna nō es memor: amplius. **N**on quoad fauoris fortune subtractionē: qz de manu tua repulsi sūt. **F**ortuna ergo dicit nō esse eoz memor: amplius: quia postqz mortui sunt nō sūt in hominū viuentū reputatione, & ideo obliuio nō traditur, s; illud ps. Obliuioni datus sum tanqz mortuus & corde. Item ps. Perijt memoriā eoz cum sonitu. s. vocam eos desentitū, vel cum sonitu campanarū in morte eoz pulsantū & dericoz in funere cantātū. **V**el hoc qd dicit quoz non es memor amplius potest accipi vt dictū deo d his specialiter qui male moriūtur. s. de dānatis in inferno quoz deus nō est memor: amplius nō quia in eū cadat obliuio: sed in q̄tus eis nihil misericordie vel refrigerij impedit in pens suis: nec impedit i perpetuū ac si eorum ex toto esset oblit⁹: nec etiam deus per sacram scripturā aliquid mie promittit eis sed solū eterna supplicia. ideo dicit de⁹. Nec memor ero nominū eo: um per labia mea. **O**s ei quo de⁹ not is loquitur sacra scriptura est cui⁹ q̄s duo labia sunt duo testamēta, & in neutro iuenit qz deus de aliquo dānato faciat mentionē qz debeat recordari ei⁹ ad miserendum ei. Et ideo infernus vocafter a obliuionis: vbi apparet dei iusticia sine misericordie spe. ps. Iusticia tua in terra obliuionis. Job. xliij. Obliuifcatur illi⁹

miseri cordia. **S**ecundo ostenditur in the mate quomodo sunt desituti mortui a favore fortunati additur, et ipsi de manu tua id est tui favoris et auxilii fortuna repulsi sunt. repulsi enim eos vir non amplius aperiat eis manus suae ut ad dandum eis divitias vel honores vel delicias sicut consueverunt habere, unde possent dicere fortune illud psalmi, Tu vero repulisti et desperasti, et ideo fortuna retrahit manus suas quando homo magis egeret. **E**xcb. xvi. Manu egeno et pauperi non porrigebat. **E**t potest etiam hoc referri ad teum de cuius manu, id est auxilio repulsi sunt damnati in inferno existentes, unde dicunt illud psalmi, Deus repulsi et destrui nos. **J**ob. viij. Non porrigit manus malignis, illam scilicet manus de qua dicitur in psalmi, Aperiete te manus tua omnia implebunt bonitate. **E**t ista impletio precipue erit in gloria et in beatitudinis. **A**d qua tunc

In funere vnius in longinquo mortui. **S**ermo III

Non est vir in domo sua: abijt via longissima: sacculum pecunie seculi tulit: in die plenilunae revertetur in domus suam. **P**rover. vij.

Quatuor questiones possunt fieri de isto in regione remota defuncto. Prima quidem est ubi sit: secunda in quo iuret: tertia quid secum portavit: quarta est quando redibit. **A**d has ergo questiones salomon in verbis propositis per ordinem respondet. **A**d primam namque questionem respondet quod non est vir in domo sua. **A**d secundam vero quod abijt via longissima. **A**d tertiam quod sacculum pecunie seculi tulit. **A**d quartam vero respondet quod in die plenilunae revertetur.

Circa primum attendendum est quod homo in statu mortalitatis assignatur est triplex domus. Prima quidem est coelis totum humano generi. **S**ecundo iste mundus visibilis: cuius tanquam fundamentum est terra: tanquam vero parietes sunt tria alia elementa, scilicet aqua aer et ignis: tanquam vero tectum est celus. **D**ecimo licet sit valde magna: tamen precipue propter hoc tenem videtur esse facta, et ideo post omnia facta est homo et oia servituti eius et oia sunt ei subiecta. **H**umano etiam genere cessabit etiam ordo rerum qui est in domo ista videlicet post diem iudicii. **N**ec tamen sit postquam in domo tanta magna minima in parte occupat de ipsa: quia terra minima est respectu caeli et de terra mota pars inhabitat, si ergo istum hominem

queras in domo ista non invenes, et non est vir in domo sua. **S**ecunda domus hominis est specialis, scilicet qua cum familia sua inhabitat. **E**t huiusmodi domus est inuenta ad commoditatem personarum et ad custodiam rerum, quia homines praeter etatis habitaverunt sub arboribus: sequentes autem sub tentoriis et in tabernaculis: posteriores vero in domibus sub tectis. **S**ed nunc fuit magna palatia aliquando plus ad pompam quam ad necessitatem. **U**bi dicitur in gloria octavianus imperatoris quod inveniit romam late ritiam et dimisit eam marmoream. **S**ed adhuc si quaeris istum in tali domo: non invenes, quia dicitur quod non est vir in domo sua. **T**ertia domus est aie propria et singularis, scilicet corporis proprium, de quo apostolus. **I** Cor. v. **S**cimus quoniam si terrestri domus nostra huius habitationis dissoluatur: domum non manufactam habemus in caelis. **D**ec domus habet diversas partes in quibus quidam dixerunt aiam habitare. **N**am aliqui dixerunt quod aia principaliter residet in capite, unde et **B**enef. ij. dicitur quod deus inspiravit in facie eius spiraculum vite, id est spiritum dante vitam qui est aia: facies autem in capite est, unde ista inspiratio fuit aie infusa. **A**lii autem dixerunt ipsam potius esse in corde. **U**bi **S**alomone **P**rover. iij. **U**bi custodia serva cor tuum: quia ipso praedit vita, vita autem aia est, ergo aia est in corde. **D**icit etiam dicitur **A**d. att. xv. **D**e corde exeunt cogitationes. **C**um ergo cogitationes sint ab aia: videtur etiam per hoc quod fit in corde. **A**lii vero dixerunt quod aia est in sanguine, propter illud **L**evi. xvij. **A**nima omnis carnis in sanguine est. **A**lii autem sicut **A**risto. dixerunt eam esse in toto corpore totam et in qualibet parte totam. **E**t istud tenet pro vero quantum ad substantiam aie: licet diverse partes siue potentie aie sint diversis organibus siue partibus corporis affixae: praeter intellectum qui nulli partis corporis siue organibus vires est aut ei affixus. **U**nde si quaeratur unde exit aia quando recedit a corpore: respondetur potest quod exit a toto corpore et a qualibet parte eius, quia antequam separaretur huius substantiam est tota in toto corpore et tota in qualibet parte eius, quia substantiam aie indivisibilis est. **P**otentie autem aie quae sunt affixae organibus destructis organibus destruitur quantum ad actum: sed remaneat in aia separata sicut i radice sua ex qua radice repullulabit et reuniescent in resurrectione eorundem corporum quae fiet virtute dei. **N**unc autem moriente homine anima totaliter recedit de domo sua id est de corpore licet non appareat unde exeat. **D**icitur

B

Sermonū funebrū

cut si etiā moriat homo in tegete clausa nō
apparet vnde anima exisset & tamē exiuit.
Vnde de illa domo scilz corporis aliter exit
anima viri iusti & aliter anima impij. Nam
anima viri iusti dissoluta domo corporis
per mortē transit ad domū celestem in qua
bz habitatiōe iocundā & ppetuā. s̄m illud
apostoli. ij. *Cor. v. Scim⁹* inq̄ qm̄ si terres
stris dom⁹ nostra huius habitatiōis dissol
uatur domū non manufactā habem⁹ in ces
lis. & hęc dom⁹ est plena diuitijs & gaudijs.
Vnde in ps̄. *Gloria* & diuitie in domo eius
Sed anima impij etiā inuita cogitur relin
quere domū corporis & omnia bona sua di
mittere alijs: & traditur in manus inimico
rum suorum v̄ deducant eam ad domum
inferni vbi sunt tormenta crudelia & eterna
Vnde ex p̄sona talis defuncti dicitur *Piere.*
xij. Reliqui domū meā scz corporis: dimisi
hereditatē meā scz alijs qui plus curant de
hereditate q̄ de mercedi scilz ex culpa mea
dilectā animā meā. i. quā maxime debebā
diligere in manū inimicoꝝ ei⁹. s̄. demonum
in inferno torquentium. **B**

Secūdo in assumpto

themate respondetur ad secundā questione
qua querit de isto quo iuit. Et respondetur
ad hoc q̄ abiit via longissima. Nam si ani
ma defuncti vadit ad infernū vel ad cōmu
ne purgatorij qd̄ dicitur esse locus iuxta in
fernum: longa valde via siue distantia est.
quia si infern⁹ est in centro terre sicut videt
tur ex auctoritate *Grego. ij* in libro dialo.
vbi ait q̄ infernus se habz ad terram id est
ad superficiē terre in qua stam⁹ sicut terra
ad celum. Et ideo sequi videtur q̄ sicut ter
ra est in centro celi: ita infernus in centro
terre. tunc est grandis distantia siue longa
via: quia s̄m cōputatiōe alphagrani vsqz
ad centrus terre sunt miliaria tria milia cc.
fere. vnde potest anime illuc euntri dici illud
s̄ij. *Regū. xix. Grandis tibi restat via.* Sed
mirabile valde est: cum sit tam grandis dis
stantia vsqz ad profunduz inferni: q̄ tantū
est pondus peccati q̄ anime miseroꝝ: um pec
catorum. sicut dicitur *Job. xxi.* in puncto
ad inferna descēdunt. Et q̄nis sanctus tho
mas de aquino dicat in quadam sua questi
one non esse rationale dicere q̄ infernus
sit in cētro terre qd̄ est locus naturalis gra
uium. Vnde non est credibile q̄ ibi sit cons
cavitatis & q̄ ibi non sint partes corporis

gravis quibus natura talem locum instat
ut. & ideo dicit q̄ est infernus sub terra in alis
qua parte nobis ignota. Tamen hoc nō obs
tante videtur rationale credere q̄ sit: &
si non in centro: tamen q̄ sit in loco valde
profundo: sicut paradisus etiam terrestris
in loco valde alto: & sic etiam competet gra
uitati peccati. Sed si anima vadit ad celus
id est ad paradisum tunc est longior distan
tia & longissima via. Nam sicut dicit rabbi
moyses tanta distantia est a terra ad celus
quantū homo posset ire de via plana in ses
prem milibus sepringentis annis eundo
qualibet die per. xl. miliaria. Sed alphagra
nus tradit q̄ a terra vsqz ad celum stellatū
sunt miliaria centum nongenta nouem et
triginta septē miliaria. & abinde vsqz ad ces
lum empyreum credenda est esse distantia
q̄maxima que non est nobis nota. Ad hęc
viam longissimam potest referri illud *Ru
ce. xix.* Vomo quidā nobilis abiit in regio
nem longinquam accipere sibi regnum.
Iste homo nobilis est anima iusti defuncti
que tanq̄ pars hominis principalis: per sy
nechoben homo vocatur. & ē nobilis quia
est intellectualis nature & ad imaginem dei
creata. Regio autem longinqua ad quam
abiit est vita eterna vt ibi accipiat regnum
celorum. **T**

Tertio respōdetur ad

tertiam questionem qua queri potest. quid
portauit. & respondetur ad hoc q̄ sacculum
pecunie secum tulit. non quidē pecunie ma
terialis: quia sicut dicitur *Job. xxvij.* Diues
cum dormierit nihil secum afferet: aperiet
oculos suos & nihil inueniet. sed iste saccu
lus pecunie est meritum elemosynarum fas
tarum. s̄m illud *Eccl. xvij. & .xxix.* Elemo
sina viri quasi sacculus cum ipso. vel saccu
lus iste pecunie est cumulus meritoꝝ: per
quecumqz opera facta acquisitoꝝ. Sed cas
uendum est ne sit moneta falsa scz apparēs
& nō existens sicut sunt opera hypo critarū
ficta & duplicia. *Deutero. xxxv.* Nō habebis
in sacculo tuo diuersa pondera: aliud scz in
intentione: & aliud in actione. Item ne sit
moneta diminuta scz per defectum penitē
tie. *Apocal. iij.* Non inuenio opera tua plea
na. *Daniel. v.* Appensus es in statera & in
uentus es minus habens. vnde dicitur ta
li illud *Act. viij.* Pecunia tua tecū sit in per
ditionem. Debet ergo esse de moneta p̄s

ciosa sicut moneta aurea per charitate: vel argentea per puritatem: vera per simplicitatem: integra per totalitate & continuitatem: & talis pecunia bene recipiet. **Ma. xlvj. Qui confertis aurum de sacculo: & argentum statera ponderaris.** **D**

Quarto ad questionē qua queri posset quādo redibit, respondeat qd in die plene lune reuertetur in domū suā. **Dies plene lune erit dies iudicij postq̄ in nouabitur mundus.** Et ad litterā luna semper erit plena stans ex opposito solis, p̄. Luna perfecta in eternū. Et tunc luna id est ecclesia erit plena completo numero omnium electorū. Et tunc anima huius defuncti & cuiuslibet alteri per resurrectionē generalem omnium reuertetur in domū suam. Id est in corpus propriū. & tunc dicit quilibet anima illud matth. xij. Reuertar in domum meā unde exiui. Et tunc etiam sicut dicit **Ma. xxx. Erat lux lune sicut lux solis, i. claritas ecclesie iustorum & sanctorum consimilis erit claritati christi.** Unde apostolus **Philip. iij. Saluatorē expectam** dñm nostrum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue etc. & hoc erit in glorioza resurrectione. Ad quā nos perducatur etc.

In funere vnus submersi in nauigans do. **Sermo V**

Quia nauigāt mare enarrant pericula ei. **Ecclesi. xliij. Sicut periculosa & terribilis est nauigatio turbati & procellosi maris: sic etiam imo valde amplius periculosa est instātia & experientia mortis.** Nā in illa timor ē de perditione: in ista autē est non solum horro: nature de sua dissolutione: sed etiam timor anime de districtione diuini iudicij: & de eterna damnatione, unde etiam pericula maris timentur ppter mortē & propter qd vnūquodq; tale & illud magis. Et propterea dicit p̄bus in libro **Ethicoz qd terribilissimū quid ē mors: quia finis est totius.** Et sicut maris pericula diuersimoda sunt: ita & pericula mortis s̄m diuersas causas & modos moriendi. Nā alios videm⁹ ferro occidi: alios suspēdio terminari: alios i mari submergi: alios fame consumi: alios in carcerib⁹ fini: & alios in lectis deficere morte naturali. Sicut ergo nesciret narrare ad

plenū maris pericula nisi q̄ ea nauigando mare p̄basset: sic nec pericula mortis nisi qui ea p̄ experientia gustasset. Et sub ista similitudine d̄ in vbijs p̄positis q̄ nauigāt mare etc. id est qui mortē experiri illi ostēdit nobis q̄ sit periculosa. **¶** In qua quidē metaphora mortē tria de ea p̄ncipalit̄ immunitur in eis qui nauigant mare.

¶ Secunduū est ei⁹ euidētia in enarratiōe: qz enarrant nō verbo sed euidētī exēplo.

¶ Tertiuū ē ei⁹ truculētia: q̄ ostēdit p̄ pericula ei⁹.

Circa primū notādum est qd p̄ nauigatiōez maris intelligit̄ experientia mortis. Et sicut i nauigatiōe ille euadit periculū maris q̄ trāsit cū nauī itegrita: ita qz ille euadit periculū mortis q̄ trāsit cū penitentia p̄fecta. **¶** In **Sap. xliij. Trāstantes mare p̄ ratē liberati sunt.** In quib⁹ q̄dam verbis agitur de duobus.

¶ Pr̄mo de mortē exitu. cū d̄. trāsentes mare **Secundo de penitētie fructu: qz p̄ ratem.** **Circa primū attendendū ē qd exit⁹ mortis ē sicut trāsitus maris.** Nā mare mortē respensat in triplici p̄rietate. Pr̄mo quidē qz mare ē amarū sive salū. Et causa ē s̄m p̄bm̄ i libro methauroz. qz aqua eleuat̄ in vapores: s̄i vapor frigid⁹ & humid⁹ tanq̄ subtilis or: eleuat̄ ad suspēsiōē aque & in aere. Ali⁹ vero vapor frigid⁹ & sicus eleuat̄ de p̄fundo maris p̄ motū solis & stellarū. Et iste vapor v̄pote terrestris cōburit & ita fit salū. eo qd sal ē ex speciebus terre cōbuste. sicut habet̄ in q̄rto lib. methauroz: & si nimis cōburit fit amarū. Sic etiā in corpore hūano subtilis le cibi eleuat̄ ad nutricia: mēbra grossius autem remanet indigestū qd vel est salūm vt v̄rina: vel est amarū vt cholera q̄ deriuat̄ a felle & ē qdā sup̄fluitas cibi s̄z fit inutilis. sic etiā aqua colata p̄ cineres fit amara eo qd aliquid admisceat̄ ei. Amartudo ergo maris representat amartudinē mortis de qua **Ecclesi. xli. Mors q̄ amara est memoria tua homi p̄ ē habenti in substantijs suis.** Et si amara est memoria: multo magis experientia que p̄uat̄ hoīem iniustum omnibus bonis & gaudijs presentib⁹ & futuris. **¶** Unde **Agag. dixit. i. Reg. xv. Sicine separat amara mors?** Secundo mare representat mortē: qz imperferabile ē & p̄fundū: ita qd in plerisq; locis non potest sciri p̄ofunditas eius. Et signat̄ p̄ofunditatē mor

¶ Sermonū funebriū

ti: de qua non potest presciri nec tempus nec modus nec locus. vnde mors in omni tē pore et in omni loco et fere in omni re homi potest esse suspecta. Item tertio mare representat mortē: qz vtile et pficiū. qz p mare pertransitur ad portus et ad ciuitates remotas. Et sic mors sanctis et iustis viris vtilis et proficiua est: quia per eam ad portum glorie transeunt. Peccatores autē sine nauī penitentie hoc mare transeuntē submerguntur in inferno. hoc figuratū est Exod. xv. qz filij isrl iusti trāsierunt p mare ad terrā pmissiōis: egyptij autē pctōres i mari submersi sunt. Et ideo dicit ibi. Ingressus est eques pharao cū currīb⁹ et equitib⁹ eius in mare et adduxit sup eos dñs aquas maris filij autē israel ambulauerunt p sicum etc. Unde de viro iusto dicit Job. v. In iudicium non veniet: sed transiet a morte in vitam. Secūdo in auctoritate adducta agit de penitētie fructu: cū dicit. Per ratē libera ti sunt, s. trāscentes mare mortis a diabolo et a penis eternis. Fundamentū autē penitentie ē in contritione cordis: q̄ tamē cōtritio inducit ppositū cōfessionis et satisfactiōis cū possibilitas affuerit. Unde figuratē dicit Esa. li. Posuisti pfundus maris viam vt trāsiret liberati. Pfundū em̄ maris est intima contritio cordis. de qua dicit Hieron. ij. Magna ē velut mare cōtritio tua. Et sicut mare eicit sordes et dat aliquā nauifam et facit vomere: ita cōtritio cordis facit vomere pctā per cōfessionē et purgare sordes pctōz p satisfactiōē. Et sic trāsēnt moriētes liberati a pctis eternis. Unde raliū contritiones et penitētie sunt velut rates q̄dā: in quib⁹ ligna, i. pctā que sunt materia ignis eterni trāsierunt in moriētib⁹ ad locū et penā purgatorij: si moriētes nō decedat cōpleta penitētia s̄m iudicium dei. Sed si esset pfecta penitētia trāsirent ad locū paradisi. Sed an sit cōpleta an non signat et ostendit aīe in iudicio dei: cui afficit post mortis exitū. Et in hui⁹ figurā dicitur. in. Reg. v. Componā ea scz ligna hoc est pctā ratib⁹. s. contritiōis cōfessionis et satisfactiōis q̄ sunt rates maris. i. mortis qz precipue in morte debent haberi: yfz ad locū que tū de iudicās me. s. mortuū: significaueris mihi et applicabo ibi. s. vel ad locū purgatorij si non sint s̄m tuum iudicium per penitētiā perfectē purgata: vel ad locū paradisi si sint totaliter expiata. B

¶ Secūdo in themate as

sumpto notat manifestatio et euidētia periculoz mortis p enarratiōē. i. per manifestatiōē: et si nō verbi tamē euidētis exēpli eoz qui ea expeririunt. et ideo dicit enarratō etc. Aduertēdū est autē qz mors non est periculosa bonis et iustis qui bonā vitam duxerunt. qz sicut dicit Augustinus. Mala mors putanda nō est quā bona vita pcessit. Sed ē formidabilis et periculosa peccatorib⁹ et iniquis. vñ tales qui veniunt ad experientia mortis ipi possent enarrare pericula ipius. Et hoc ē qd figuratē dicit Job. xij. Interroga iumenta et docebunt te: et volatilia celi et indicabunt tibi: loquere terre et respondēbit tibi: et enarrabunt pisces maris. Siquidē per iumēta intelligunt luxuriosos. de quib⁹ Jobelis. i. Compuruerunt iumēta in stercore suo. vbi Greg. Iumēta in stercore suo cōpurescere est carnales hoies in pctō luxurie vitā finire. Per volatilia autē celi intelligunt superbos qui imitant illuz superbū luciferū qui dixit Esa. xliij. In celum conscendā sup astra celi exaltabo solū meū. Per terram vero intelligunt auari terrena tantū amātes et querētes: q̄ oculos suos stauerunt declinare in terrā. S̄z p pisces maris intelligunt voluptuosos in aquis deliciarum viuētes. Omnes ergo isti si interrogati fuerint de periculis maris respondere poterunt et indicare et enarrare illud qd scribitur Sap. v. Errauim⁹ a via veritatis: et inspicie lumē nō illuxit nobis: et sol intelligentie nō est ortus nobis. Lassati sum⁹ in via iniquitatis et perditionis et ambulauim⁹ vias difficiles. viam autē dñi ignorauimus. Quid nobis p̄sūt supbia: aut diuitiarū ita etantia quid contulit nobis? Trāsierunt oia illa tanq̄ ymbra et tanq̄ nūca: p̄currens: et tanq̄ nauis q̄ pertrāsijt fluctuantē aquā: cur⁹ cū p̄eterierit nō est vestigiū in uentre: neqz semitā carine illi⁹ in fluctib⁹: aut auis q̄ trāsuiolat in aere cur⁹ nunq̄ inuenit argumentū itineris illius. et post. Virtutis q̄dē nullū signū volum⁹ ostēdere i malignitate nostra cōsumpti sum⁹. S̄z ecōtrario e li. i. viri celestes et iusti enarrat gliaz dei

¶ Tertio in themate as

sumpto ostēdit mortis truculētia. s. p pericula et. Vbi aduertēdū qz picula mortis assimulant piculis maris. Quia picula maris

hinc ex ventis et ex undis ex scolijs et ex beluis marinis. Sic in morte affunt venti .i. spiritus mali. Unde dicit Job. xxvij. Tollit eos ventus ventis. i. diabolus qd ad vstione gehene qua ipse vrit aias pctozis ducit. Itē infurgūynde siue fluct. vl agustiarū mozd vel tetationū. et specialit fluctuario et dubitatio eoz qd pertinet ad fidē et obuiat scolia fagor. i. duricie et obitinatōes cordiū. Item affunt belue marine ad deuorandū. i. hoies mudi pcpue cō sanguine qd nō expectat nisi quomodo possunt rapere et habere de bonis suis tēporalib. In. ij. Cor. xi. Periculis in mari. p. qd figuratit intelligit perturbatione et amaritudo mortis. Sz post ista pericula aia impy in inferno inuenit loge maior. et tūc dicit illud ps. Pericula inferni in uenerūt me. Sz aie iustoz a periculis mortis liberate dicit illud. ij. Macha. i. De magnis piculis a deo liberati magnifice grās agim. ipi. i. in gloria celesti. Ad quā rē.

In funere vni mortui subito. Ser. VI

Ste moritur robu

stus et san. Job. xxi. Notanduz qd causa mortis corpalis aliqui est euide et manifesta. siue sit mors violenta: vt puta qn videm hoies letalit vulneratum: siue sit mors naturalis et sueta. vt puta si primo decubuit mortali infirmitate grauatuz. Sz aliqui causa mortis ē intrinseca et occulta. et hoc pcpue accidit plerūqz i mortē subitanea qn hō qui videbat exteri san et robust: subito cadit mortu sine aliq apparenti infirmitate vel causa. si cut accidit de pomu pulchro pēdēte in arboze qd aliqui ppter aliquā interiorē corruptionē que nō apparebat exteri subito cadit ab arboze. De tali. ergo hoie sic moriēte dī san ppositis verbis. Iste morit robust et san. In quib quidem verbis de casu mortis talis defuncti describuntur tria.

Primo ostendit talis casus fuisse irremediabilis: qz morit: qz mors si hz remediū.

Secundo insuperabilis: qz robust. non em robur eius potuit mortē superare.

Tertio incognoscibilis: qz san. s. apparebat

Circa primū aduerten

dū ē qd mors ex pre bz certitudine et ex pte incertitudine bz. Certissimū ē em mortē euētus: qz necessariū ē hoiez mortē: si incertuz ē mortē determinatū temp. vñ nil certi mo

temil incertū hora mortis. Et rōnē huius reddit Greg. dicens. qd idcirco oportēs deus horā mortis voluit esse incertā vt semp debeat haberi suspecta. et ido sic debz hō se disponere vt semp sit parat. Et ppta. cōsult. csa. xxxvij. Dispone domui tue qz morieris tu et nō viues. In quibus quidē verbis tria facit esaias.

Quia primo tribuit salubre cōsiliū: cum dicit. dispone domui tue.

Secundo predicat inuitabile iudiciū: cum subdit. qz morieris tu.

Tertio ostendit impossibile remediū: qz non viues. s. vt ulterius possis procurare remediū salutis tue.

Circa primū notādū qd hō habz duplicē domū cui dispositioni debz intendere ante mortē. Una ē exterior. s. domus familie cuius dispositio fit p testamētū qn. s. hō bene et sapient facit testamētū suū: et quantū ad sepulture officia: et quantū ad restitutiōnes et debita: et quantū ad elemosinas et legata: et quantū ad hereditaria iura: et quantū ad fidei commissa: et quantū ad tabelliones et testimonia. Et si hō prudēs esset semp deberet habere apud se ppter mortis incertitudinē cōditū testamētū. et de hac dispositiōe dī in ps. Disposuit testamētū. Alia ē domus interior. s. aie siue cōsuetie pp. ie. in q sez deo debet per grās habitare: et ido debz esse purgata et sanctificata. fm illud ps. Domū aia dect sanctitudo. Ista domus disponēda ē ad modū domus materialis. Ad cui pparatiōē et dispositionē cōsueuerit fieri tria qn aliqz recipiendū ē in cā. Quia pzo cōsueuit scopari. Secūdo collecta immūdiā foras projici. Tertio si qd ē destructū in ea reparari. Primū pnet ad cōtritiōē cordis: qz sicut domus purgat cū scopā asperata domus aie cū cōtritiōē dolorosa. Et hui rō est: qz sicut dicit Chrys. et habet extra de regulis iuris. Dis res p quascūqz causas nascit p casū dissoluit. s. cōtrario modo. Et hoc pty multū explet. qz sicut discordia nascit p volūtātē displicentiā: ita discordia p volūtatis cōplacētiam. Et sicut infirmitas puenit ex humoz discipariā: ita sanitas ex eoz cōtemperātia. Et ita aq congelat p calozis absentia et resoluit p eipresentiā. Et fm hūc modū ē pcessus in pctō. qz pctm causat in aia ex cōplacētia volūtatis. Vñ pctm adeo ē volūtariū. qz si nō est volūtariū nō ē pctm. vt dicit Aug. et ido cōtrario oportet qz remoueat

¶ Sermonū funebrū

ab aia p displicentiā volūtatū. que quidē displicentiā nihil ē aliud q̄ ipa cōtritiō essentia. f. si tanto ē cōtritiō pfectior quāto ē cū maiori dolore. null' em̄ dolor debz esse maior q̄ dolor de pctō. Et hui' rō est: qz cū hō cōtristat vel de aliquo malo qd̄ incurrit vel de aliquo bono qd̄ p̄dit: tanto dolor debz eē maior: quāto mai' ē bonū qd̄ p̄dit vel malū qd̄ incurrit. **Sz** si nos volum' videre de aliqua re q̄ magna sit debem' respicere ad ei' cōtrariū. sicut p̄z in istis exēplis. **Si** queratur qd̄ sit mai' malū an surditas an cecitas debem' respicere ad cōtrariū istarū puatio num qd̄. s. sit mai' bonū. s. an visus an auditus. **Et** manifestū est qz visus ē mai' bonū qz scz magis diligit sicut pbs dicit in p̄mo metaphorice. et idō cecitas q̄ ē ei' priuatio ē mai' malū q̄ surditas q̄ est puatio audit'. **Sic** si q̄rat qd̄ sit mai' malū an p̄dere famā an pecuniā. respiciam' qd̄ est mai' bonum. s. an fama an pecunia. et manifestus ē qz fama. **Et** p̄p̄ca dicit **Seneca** qz stult' ē qui diligit lucrū cū mala fama. vñ cū p̄ peccati p̄dat maximū et summū bonū. s. deus vel beatitudo eterna: sequit' qz de pctō debet esse maxim' dolor. et idō cōtritiō de pctō debz esse maxime dolorosa. **Sz** aduertēdus qz ista dispositio cōtritiōis habere debz quosdam grad'. **Et** p̄m' est in pcti recordatione. **Nā** sicut dicit **h'zys.** sup eplam ad **Heb.** Nullū inuentū tale remediū sicut cōtinuata memoria pctōz. penit' ad x̄tutē talis exhortatio qualis pctōz recordatio. recordare ergo pcti tui: et erubescere in cōspectu dei tui. **Secund'** grad' ē in pcti detestatiōe. cui' detestatiōis signū est verecūdia penitētis. de qua verecūdia dicit **Origenes** sup **Ezech.** ome lia. x. Primū inq̄t bonū ē nullū op' cōfusio nis facere: s. oia talia q̄ possunt deus libera fronte respicere: qz vero vt hoies sepe peccamus. s. vt ita dicā sciendus ē esse erubescere ac p̄ scelerib' suis verecūdos oculos deice re nō ea peccāi vultu defendere. **Tertiu'** gradus ē in detestatiōis aggrauatiōe. s. distate cōsiderādo circūstantias pcti. **Aggrauātes** siue ex parte peccātis sicut ē peccantis etas vel stat': siue ex pte pcti vt loc' vel tempus vel mod': siue ex causa peccādi puta si spon te et non impulsus peccauit. **Quart'** gradus est in pcti deplozatiōe. p̄s. **Quāto** p̄ singulas noctes lectū meū lachrymis meis stratum meū rigabo. **De** istis gradib' de quib' ascenditur ad purgatiōē et purificationē

anime dicitur in p̄s. **Ascensionē** in corde suo dis. in val. la. id est in cōpūctiōe humilitatis. **Nā** sicut dicit **Isidor'** in libro solis loquor. **Cōpunctio** cordis ē humilitas metis cū lachrymis pueniēs et recordatione peccati. **Secūdo** ad preparationē et dispositionē dom' materialis requirit' qz immū dicia p̄ scopationē collecta foras projiciat: ne remanēdo ibi putrefiat et feteat. et hoc fit in domo cōscientie p̄ pctōz cōfessionē: siue qua actu vel voto habita dom' dicitur purgari nō potest. **Qui'** triplex ē ratio. **Et** p̄ma est p̄pter curatiōē. qz sicut morb' co: p̄p̄ca lis nō potest curari nisi medico manifestet' p̄pter qd̄ **Boet'** dicit. **Si** opem medicantis expectas oportet vt vult' detegas. ita etiā culpa que est morb' spūalis curari nō potest nisi manifestetur sacerdoti p̄ confessionē. **Unde** **Jaco.** v. **Cōfitemini** alterutrū pctā vestra. **Secundo** p̄pter irrigationem **Ecclesia** em̄ est vt quidā hor' diuersis arboribus consist': que aqua celestis gratie irrigare non potest nec ad arbores ei' puenire: nisi p̄ quosdā canales siue aquaduc' qui sunt ecclie sacramēta. **Unde** si hō vult irrigari et lauari oportet qz se subiciat sacramētis et specialit' sacramēto penitētie siue confessionis. **Unde** **Prover.** xxvii. **Qui** abscondit scelera sua nō diriget: qui autē cōfessus fuerit et reliquerit ea misericordiā consequet' **Tertio** p̄pter reductionē: qz peccator: a deo elongat' per culpā nō reducit' ad deū nisi p̄ mediatorē. **Iste** autē mediator ē sacerdos. **Oportet** autē qz mediator sciat culpā et offensam ei' quā habet reducere. oportet ergo p̄mū confiteri et pandere sacerdoti. **Qu'** dñs mādauit leprosis q̄ figurabāt pctōres **Ite** ostendite vos sacerdotibus. **Luca.** xvii **Et** debet peccator: sacerdoti integralit' confiteri quantū ad omnia peccata et causas et p̄sonas et numerū pctōz et tēp' et locū et desideriu' et intentionē. et tali modo bene se ostendit. **Et** de ista dispositione conscientie que fit per verba confitentis in iudicio penitentie dicit in p̄s. **Disponet** sermones suos in iudicio. **Tertio** ad preparationē et dispositionem dom' materialis requirit' qz si est alticubi destructa reparat'. **Et** hoc fit in domo conscientie per satisfactionē integram omnium peccatorū. **Non** em̄ potest penitens satisficere de vno peccato sine alio. **Et** hoc p̄z tripliciter. **Primo** ex parte amicitie: quia nō potest homo satisfacere deo: nisi primo ad

am amicitia reformetur; sed amicitia non potest reintegrari quod diu manet offensa. cur ergo peccato quolibet deus offendatur; non potest homo tenendo aliqd peccati de alijs satisfacere deo. Item patet ex parte gratie, quia quodlibet peccat. us gratie contrariatur, unde sicut non possunt esse simul t in eodẽ lux et tenebre; frigus et calor; ita nec aliquod peccatũ cum gratia. et ideo ad gratiã habendam et conservandã necesse ẽ quodlibet peccatum per satisfactionẽ expiari. Item patet ex parte anime; quia anima non potest simul convertere se ad plura. ppter qd dicit pbus qd vna potentia existente in actu altera retrahitur ab actu. unde non potest simul respicere deum et peccatum. Et ideo ita est de homie respectu dei sicut de hominib; rixantibus adinvicẽ quoz quilibet avertit facies ab altero. unde peccatorib; dicit deus **Vie respice. ij.** **V**erterit ad me tergum et non faciem. **Et** semp ẽ quersa facies anime quod diu manet in offensa alicuius peccati. et ideo nõ potest converteri ad deum; nisi satisfaciatur ei de quolibet peccato. **Et** de tali dispositione dicitur. **ij. Paral. vij.** **T**omplevit omnia que disposuerat in corde suo; sed non complevit satisfaciendo de omnib; de quib; in corde suo fuerat contritus. **S**ecundo in auctoritate adducta agitur de iudicio inexcusabili scz de iudicio mortis: cum dicitur, quia morieris tu. **U**bi advertendum qd omnes homies inexcusabiliter moriuntur morte nature. quia sicut dicitur ad **Hebr. ij.** **S**tatutum est hominibus semel mori. **S**ed illi qui non disponunt bene domus conscientie sue moriuntur etiam morte gehene. **Q**ue mors in tribus differt a morte naturali. **P**rimo in duratõne; quia pena mortis corporalis prout consistit in separatione anime a corpore est instantanea, sed pena mortis gehene est eterna. **M**arthei. xxv. **S**unt hi in suppliciu eternũ. **H**ic cadit exempluz quomodo falco marsiliensis qui fuit excellens ioculator cogitãdo de eternitate inferni conversus est. **S**ed posset aliam iniustum videri qd pro vno peccato finito infinita pena infligatur. quia sicut mensurã delicti debet esse plagaruz modus. **S**ed dicitur qd offensa et pena offense mensuratur sicut in conditione et dignitate illius in quem peccatur. sicut maior reatus est offendere militem qd rusticum; et maior offendere regem qd militem. **Et** ideo qui offendit deum qui est infinitum bonum, sicut sa-

ciat peccator; merito infinitam penam incurrit, sed non potest esse infinita intensus scz sicut acerbitatem; quia creatura non est capax talis infinitatis: sed est infinita duracione. **U**nde quantum ad acerbitatem est finita; et in hoc respondet finitati culpe; sed duracione est infinita, et sic respondet infinitati persone offense scilicet dei. **S**ecundo differt mors corporalis ab ista morte in corruptione. quia ista mors corporalis corrumpit et dissolvit subiectum scilicet corpus; ita qd postea non subsistit in esse humano. **S**ed ista mors cum semper summe affligat nunq̃ tamen ipsum subiectum corrumpit vel dissolvit scilicet naturam anime vel virtutem eius naturalem; unde semper laborant quasi in extremis; et tamen semper vivunt, sicut illud psalmiste. **L**aborabit in eternum et vivet adhuc in finem. **ps̃.** **M**ors depascet eos, sicut herba pasta adhuc vivendo pullulat ut amplius pascatur. **U**nde etiam damnatorum corpora post resurrectionem erunt in illo igne inferni erunt indissolubilia. **Q**uius ratio est; quia sicut omnia membra humani corporis dependet ab anima; et omnis motus qui est in eis ab anima procedit; et deficiente anima remanent membra per se immobilia: ita omnia corpora univerti dependent a motu celi, quia motus celi est quasi anima mundi. et ideo cessante motu celi; quod erit post resurrectionem; cessabit omnis alius motus in omnibus alijs corporibus, et ideo non erit generatio nec corruptio, nec per consequens mors que est corruptio quedam. **C**ontingit enim mors naturalis ex distemperantia humorũ, que distemperantia provenit ex motu elementoruz; et motus elementoruz a motu stellarum et planetaruz; et motus stellarum a motu celi; sed cessante motu primo oportet qd cesset motus omnium secundariorum, ex eo qd omnia secundaria moventia sunt in substantia primi moventis et primi motus. **Et** nos videmus qd cessante actione principalis agentis cessat actio omnium instrumentoruz. sicut cessante actione artificis cessat actio dolabre; et quiescente manu militis cessat actio ensis, ergo cessante primo motu cessabunt omnes alij, ergo et mors que ab ipso causatur. **A**pocalips. xxi. **M**ors ultra non erit. **T**ertio differt mors corporalis ab illa acerbitate, quia pena mortis gehene sine comparatione acerbitatis erit æquiva-

¶ Sermonū funebriū

morre corporali. Quid patz qz acerbior est pena inferni q̄ pena purgatorij; licet sit idem ignis: tamen pena purgatorij transcedit in acerbitate oēs penas hui⁹ vite etiā mortis. Unde Aug. in lib. de penitētia dicit. Prius purgandus est igne purgationis qui in alio seculū distulit fructum cōuersionis. Hic autē ignis licz etern⁹ nō sit: miro tamē modo ē grauis. excellit em̄ oēm penā quā vnq̄ quis passus ē in hac vita. nō in carne tanta inuēta est pena: s; mirabilia passi sint martyres tot mēta ⁊ multa: nequaquā tñ tanta sustinuerūt tot mēta. Studeat ergo quisq; sic delicta corrigere vt post mortē nō oportēat penā tolerare. hec Aug. Et quo sequit̄ q̄ sine cōparatiōe mors gehenne acerbior sit q̄ sit mors corporalis vel quēcuq; alia pena hui⁹ vite. Et ideo dānati appetunt mortem nature ⁊ carere possent morte gehenne: sed tamē non ē eis possibile. Unde Apocal. it. Desiderabūt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Tertio in auctoritate adducta ostenditur impossibile remediū. s. salutē post mortem in eo qd dicit. nō viues. s. tali vita in q̄ possis habere remediū salutis: qz si hoc neglexisti vel contēpsisti vel si fueris in morte gehenne nō viues vita glorie que ē vita beata. ⁊ hoc erit magis penale q̄ p̄mū. Unde sup̄ illo verbo dñi Adarh. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. dicit. Th: yb. q̄ duri⁹ erit pctōib⁹ audire discedite a me q̄ audire. ite in ignē eternū. qz maior erit pena dāni q̄ pena sensus. Unde pctōres miserē edipō q̄ peccādo vitā illam contēnūt beatam: iudicāt se esse tali pena dignos. Et idō dicit eis illud Act. xij. Indignos vos indigni castis eterne vite eterne: ⁊ idō de tali vita sunt oīno desperati. s. in illō Job. vij. Desperanti. nequaquā iam vltra viuam.

¶ Secūdo in themate assumpto ostenditur casus mortis talis defuncti esse insuperabilis. qz robust⁹. quia. s. nec robur ipi⁹ potuit mortē vincere vel superare. Vbi aduertendū est qd duplex ē robur hoīs a quo robust⁹ vocari potest. s. corporis ⁊ aīe. Frequēt autē cōtingit qd qui sunt fortes ⁊ robusti corpore sūt debiles mēte ⁊ facili⁹ a vicijs ⁊ tentationib⁹ vincunt. sicut p̄z de sanfione qui licz vinceret corpōraliter viros oēs: tamē luxurie vicio ⁊ a libus mulierib⁹ spūali⁹ vincebat. Et idō de tali robusto dī Amos. ij. Peribit fuga ⁊ ve-

locet: fortis nō obtinebit virtutē suā: ⁊ robustus nō saluabit aīas suā. Quia. di. velocitas corporalis nō facit vicia fugere: ⁊ corporis fortitudo nō tribuit menti virtutē: ⁊ robur etiā corporis nō facit aīe salutē. Vel pōt exponi peribit fuga a veloce. i. p̄t veloce ita tem suā nō pōt hō fugere mortē. Qd patet in Hazabele qui fuit cursor velocissim⁹ quasi vnus ex capreis ⁊ tñ occus⁹ ē ab abner. ij. Regū. ij. Et fortis nō obti. vir. suā. s. cōtra mortē. q̄ si dicat virtute fortitudinis sue non poterit aīa mortē obtinere. Hoc p̄z in sanfione q̄ fuit pugil fortissim⁹: ⁊ tñ ruente domo simul cū inimicis extinct⁹ est. Eccl. ix. Vidi neq; velociū esse cursum neq; fortius bellū. sequit̄. Et robust⁹ nō saluabit aīas suam. i. vitā suā. a morte. Hoc p̄z in Neroth qui fuit robust⁹ venator corā dño. s. nō bestiarū tñ sed etiā hoīs unde incept est p̄t mus potēs in terra. vt dī Gene. x. ⁊ tñ moruus est. ⁊ Judicā. xx. Interfecti sunt decē ⁊ octo milia viros. oēs robustissimi pugnatōres. Sed ē aliud robur. s. aīe p̄uicēs ⁊ virtutib⁹. ⁊ q̄ tali robore. s. aīe robusti abundant in bonis cogitationib⁹. Proverb. xxi. Cogitationes robusti temp in abundantia. Itē sunt diuites in bonis operib⁹. Prouer. xi. Robusti habebūt diuitias. Itē sūt p̄fecti in omnib⁹ virtutib⁹. ij. Reg. xxij. Eris cum robusto perfectus.

¶ Tertio ostenditur istius defuncti casus fuisse incognosibilis: qz san⁹. s. videbat. Eccl. xxi. Plage illi⁹. s. mortis nō est sanitas. vnde non debz hō confidere de sua sanitate. h. quā dō san⁹ ⁊ viu⁹ est: tūc magis debz se p̄ penitētia ad mortē preparare. Eccl. xvij. Cōfiteberis viuēs: viu⁹ ⁊ sanus cōfiteberis. In quib⁹ quidē v̄bis ostenditur qd penitentiā debet habere tria.

Quia p̄mo debz esse accusator: qd fit in cōfessioē v̄bi ob accusat se sacerdoti tanq̄ iudici de factis suis. ideo dicit cōfiteberis. ⁊ hoc valet ad salutē. Romā. x. Ore autē confessio fit ad salutem.

Secūdo debz esse p̄ficia. ⁊ hoc ē si fiat dū homo viuūt. ⁊ ideo dicit viuens. post mortem em̄ non valet confessio. Isa. xxxvij. Viuens viuens ipse cōfitebitur tibi.

Tertio debz esse libera siue voluntaria: vt nō fiat tñ necessitate vel metu mortis. Et idō dicit viu⁹ ⁊ san⁹. i. nō egrotās ad mortē cōfiteberis: ⁊ tñ eris tot⁹ san⁹: nō solū i. corpore

sed etiā in aīa, et postq̄ anima sanata est et mūda a mortalibus adhuc est frequēter purificāda salte a venialib⁹. Unde Leui, xiiij. Postq̄ lota est scz anima p̄ cōfessionē redidita sanitate scilz gratie denuo purificabis eam scz si rectidinet vel salte a venialib⁹, vt sic purificata maneat sana p̄ gratiā: et fiat tandē salua p̄ gliaz. Ad quā nos et.

¶ On funere vnus in carcere defuncti

Sermo

VII

Educ de carcere de

us aīam meā. ps. cxli. Quāto aliquod aīal est liberioꝝ natu retātō est magis sibi penale detineri et iclu di. Unde quia aues naturalr sunt liberioꝝ res et agilioꝝ ad motū locale q̄ bestie t̄re que sunt grauioꝝ: est eis magis penale i clugi vl detineri q̄ bestijs. Et ideo videm⁹ auriculas in cagijs seu canis inclusas semper querēdo circūire latera cagie: vt inuenire possint vnde exeat quantūciq̄ habeant abuz vel potū paratū. Et inter bestias quia siluestres sunt liberioꝝ domestict: ideo difficilius includunt et detinent. Vno aut ex parte aīe. Cibis est liberioꝝ: quia scz solus habz arbitrij libertatē: vnde q̄uis fm̄ corpus subijci valeat futuri: tamē fm̄ aīaz a qua liberū est arbitriū: semp in libertate manet. put Seneca dicit. et ideo si est sibi penale detineri in carcere fm̄ corpus: multo magis fm̄ aīam. Et inde est q̄ ps. eximi a tali pena cupiēs in x̄bis p̄positis a deo petebat dicēs. Educ de carcere et. In quibus quidē x̄bis facit tria.

¶ Quia scz p̄mo tangit inclusionis āgustiam: cum dicit. de carcere.

¶ Secūdo petit liberationis gratiam: cum dicit. educ de carcere deus.

¶ Tertio ostendit propriam indigentiam: cum addit. animam meam.

Circa primū attēdēdū

est q̄ vna littera hz, educ de custodia: si alia de carcere. et idem est. et hac littera de carcere vñt. Reg. viij. lib. moꝝa. Sed nota diffeꝝentia inter hoīem prudētē et impudētē. Nā homo prudēs et puidus plus respicit ad futurū q̄ ad p̄s: et ideo vidēdo hoīem iustū affligi vel se affligere corpaliter cogitat q̄ q̄i erit it d carcere corpus p̄uēiet ad magnā gl̄iam. Sed impudēs et iprouid⁹ hō q̄ respicit magis ad p̄s q̄ ad futurum.

q̄i videt iustū affligi corpaliter reputat eū male stare: nec cogitat ad quātā dignitatē gl̄ie sit puenturus postq̄ erit it de carcere corpis. Unde de tali impudētē d̄. Eccl̄s. iij. Nescit puidere in posterū. q̄ de carne re catenitq̄ interdū q̄s egrediat ad regnū.

¶ In quibus quidē x̄bis facit Eccl̄s tria. Quia p̄mo ponit pctōꝝ impudētiam quia nescit prouidere in posterum.

¶ Secūdo ponit viuētis āgustiam: quia de carcere et catenis.

¶ Tertio morientis gl̄oziam: quia interdū egreditur ad regnum.

¶ Circa p̄mū nota q̄ ille q̄ d̄z re de nocte si nesciat sibi puidere de lumine vadit i tenebris. S̄z q̄i iter noctē trāsīt mortis: s̄ q̄i lumē est p̄nā finalis: vel bona vita p̄cedēs vñ q̄ in fine est ipentēs: et q̄ male vitit nesciens sibi puidere de lumine: eū moꝝit ambulat in tenebris. Figura hui⁹ habet mat. xxy. in d̄ginib⁹ fatuis: q̄ nesciētēs sibi puidere de oleo p̄ lumine: media nocte venēte sp̄so excludē sunt a nuptijs et i tenebris remāserūt. ps. Nesciērūt neq̄ intellexerūt i tene. ābu. D̄z q̄ sibi hō ante puidere de eo q̄d erit in posterū necessariū. s. in vita: d̄ eo q̄d erit necessariū i morte. Eccl̄i. xvij. An iudiciū salz moꝝit para iusticiā. s. vite iuste vel p̄nē.

¶ Secūdo in aucte adducta ostēdit āgustiam viuētis: q̄ est in carcere et catenis.

¶ Est etiā aīa in corpe velut indusa in carcere. Job. vij. Circūdedisti me carcere scz corpis.

¶ Carēne autē q̄ tenent aīam ligatā in carcere corpis sunt vñio nature et aōꝝ vita.

¶ Vñif ei aīa naturalr corpi sicut forma materic, et amat aīa naturalr carnis vitā. Seneca.

¶ Vna catena est q̄ nos ligatos tenet amor vite. Vel nota q̄ est triplex carcer in quo hō poni p̄t. s. carcer mūdi: carcer pcti et carcer inferni.

¶ Carcer mūdi est locus confusiois in q̄ manet hō q̄diu viuūt in āgustijs et miserijs multē. An figurat p̄ carcerē babilonis i q̄ positi⁹ est Sedechias. Dier. liij.

¶ Adduxit eū rex babilonis in babilonē et posuit eū in domo carceris vsq̄ in diem mortis sue. Ab isto carcere cupiebat eripi Ioseph q̄ signat vñm iustū. Gen. xl. Suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere.

¶ Ali⁹ est carcer pcti in quo claudif hō malicia sua cecat. vñ figurat p̄ carcerem sanonis. de q̄ Iudi. xvi. d̄z. Quē cū apprehēdit philitim. l. demōēs rētares p̄ p̄sensuz stas tim oculos ei⁹ eruerūt scilz bonij cogitatum.

iusi ad civitate celestis hierl:z hoc e purgato riu: ideo subdit in via recta. Purgatorium dicit via inqum p ipm transif ad paradifum: qz no possent illuc intrare: nisi essent plene purgati: sed d: recta ppter iusticia: qz p satisfactoe penitentie supplenda infigitur purgatorij pena vel p leio:ibus culpis. Sapi. r. Iustum deduxit dominus per vias rectas. Una em via recta p quam transeunt iusti morietes est sententia divini iudicij: alia est quandoqz pena purgatorij. Tertio tangit terminus a i que: cum d: in auctoritate adducta, in civitate habitato nis. Hec civitas est no in mudo: si in celo vbi est habitatio ppetua, Apostolus Heb. xiiij. Non habem? hic manentē civitate ꝛc. Item habitatio leta. ps. Sicut letantiu ois habitatio est in te. Item habitatio quiera. Eccl. xxiij. In civitate sanctificata similit ter requient.

Tertio in themate assu pto tangit ppheta pprta indigentia: cu dicit. aiam meam. quasi dicat anima indiget educi vt pueniat ad opprata requie paradisi. r quia hec requies in deo erit dicebat ps. Sitiuit anima mea ad deu fontē viuū ꝛc. Morandū q abus salitus generat sitim: si quasi cibus salitus est cōtemplatio diuine sapientie que generat in aia fideli sitim id est appetitū summitz veri hōis qd est deus vnde ps. tali sapientia plenus dicebat deo loquēs. Sitiuit in te aia mea q multipliciter tibi caro mea. Vbi tangit sub noie sitis duplex hominis appetitus. Unus de anime quietatione: cum dicit. sitiuit in te anima mea. Alius de corpis reformatioe: cu subdit. q multipliciter tibi caro mea. Circa pmiū notandū q tūc inclinatio rei ad motū quiescit qñ puenit ad terminum: sine motus. Aus ergo deus sit vltim? finis hominis: tūc desideriu hōis quo inclinatur et mouet ad rem desideratā totalr qerabit quādo puenit ad ipz deivt ei pfecte vnia tur. Vnde Aug. libro ptes. Feasti nos dñe ad te: r inquietū est cor nostrū donec requiescat in te. Et ideo dicebat xps deus. Io. vij. Si qd sitit veniat ad me r bibat. Et de hac siti r satietate dicit Greg. in moral. Cū p uenerimus ad te fontē vite r dulcissimam spem erit nobis ex visione tua impissa sitis sllz satietas: si loqe abent a siti necessitas

r a satietate fastidiū: qz sitiētes satiabimur et satiatī sitiemus. Secdo ponit appetit? anime de corpis reformatioe. cu d: q multipr tibi caro mea. Caro em p morte multipr dissipat scz in oibus suis partibus et in oibus sensibus r in oibus delectabilibz. et ideo multipr oportebit reparari: r h erit in resurrectione qñ totalr reformatibz et etiā in iustis glorificabif. Et ista est spes quaz habemus de carne quiescente mortua. vnde ps. Caro mea requiescet in spe. Apostolus Philipp. iij. Saluatore expectamus dñm nostrū iesum xpm q reformatibz corpus humilitatis nostre r figuratū corpi claritatis sue ꝛc. Et hoc erit in gliosa resurrectione r sanctor. Ad quam nos pducat ꝛc.

In funere vnius damnati et occisi, Sermo VIII

Que eos qducuntur ad mortem. Prover. xxiiij. Dupl: potest hō ad mortē cōdenari r trahi. s. iuste r iniuste. Si iuste tūc licitū ē eruerē eū si qd pot a morte. sicut daniel eruit susannā. a bñis nicola? tres iuuenes innocētes pdenatos. Et de h ad litterā loquit xpbū ppositū. Et tdo post pdicta xba subdit. r eos q trahuntur ad interitū. s. iuste liberare nec cesses. Alio mō pot eē aliqs pdenat? iuste: r tale nō lz eruerē a morte corpali: qz eēt in iudiciū reipublice r iusticie: r p dñs p euz q ait. Exodi. xxiij. Maleficos nō patieris viuere. Et tñ valde meritoriuū est eruerē eum a morte spūali. i. iuuare vt eruat. Ados aut spūal duplex est. s. culpe r pene. s. purgatorie que morte corpali acerbior ē: vl etne que dicit mors gehēne. A pma morte. s. culpe pot qz liber erui volūtaria pnia. A scda. s. a pena purgatorij pot liberari r erui per exhibita suffragia. A tertia xpo scz a gehēna postq il luc pduer? ē nlla pot erui via: qz inferno nulla est redēptio. Ergo de morte culpe vel pene purgatorie pot expom xpbū ppositū. vt dicam? erue. i. iuuā vt eruat? q ducit vl volūtarie ad mortē culpe vl iuste ad passio nē pene purgatorie q acerbior ē oī morte si pseqmur vt nūc tm d morte purgatorie pene. A Et sim hec tria fac Salo. in hōibz p. Cū pmo induat ad exhibi? postis. tionē miseric: cu dicit. erue eos. Secdo ostidit co actionē iusticie: qz dicit? etiā iniuit. Tertio afflictōez pene purgatorie: qz ad mortē

¶ Sermonū funebriū

¶ Circa primū attenden

dum ē q̄ anime eorū qui sunt in morte siue pena purgatorij: h̄ multipliciter possunt inuari vel p̄ elemosinas ⁊ oblationes ⁊ etiā p̄ ieiunia ⁊ labores p̄ eis assumpta ab his qui sunt in charitate: tamē p̄cipue per orationes iustorū ⁊ missas eorū possunt adiuaari. Cuius rō est: quia taxatio illius pene est ex diuina iusticia s̄m exigentiā culpe venialis: vel penitētie nō adimplete in vita ista sed q̄ pena sic taxata minuat ⁊ b̄ cuius hoc p̄cedit ex diuina m̄ia: que p̄cipue impetratur per preces amicorū dei. i. per orationes iustorū. qui s̄z timent eum et habent spem in m̄ia eius. Et ideo d̄ in ps. **Oculi domini sup me. eū et in eis qui spe. sup mi. eius. vt eruat a morte animas eorū. s̄z qui sunt in purgatorio. s̄z per p̄ces eorū.** In quib⁹ quidem x̄bis includit̄ triplex laus iustorū. Prima est ex p̄ceptione diuine custodie: q̄a oculi domini super eos.

¶ Secunda est ex moderatione prudentie quia sciunt tempore ⁊ moderari metus iusticie cum spe mie dei. vnde sunt metuētis

¶ Tertio i relaxa eū ⁊ sperat̄ de mia ei⁹. h̄oe pene purgatorie. vt eruat aīas eorū ⁊ c.

¶ Circa p̄mū aduertendū est q̄ sicut dicit̄ p̄ouer. xv. **Oculi d̄ni cōtemplant bonos et malos. Sed sicut nos videmus q̄ sol q̄ dicit̄ oculus m̄di respiciēdo ⁊ illuminādo ista inferiora diuersis rebus inducit alis quādo cōtrarios effectus: quia lūm idurat et glaciē vel ceram liquefacit et mollificat. Sic et oculi d̄ni aliter respiciūt iustos ⁊ aliter peccatores qui in peccatis impenitētes p̄seuerant. Nam iustos respiciūt ad custodiendum eos in seipsis: ⁊ etiā ad exaudiendum eos pro alijs: sed malos p̄seuerantes in malis opibus respiciūt ad p̄dendū et delendū: nō solum de celo sed etiam de terra.**

Sic oculi aq̄le alit̄ respiciūt pullos suos: s̄z ad custodiendū ⁊ nutriendū: ⁊ aliter lepores s̄z ad rapiendū ⁊ comedendū. Et ideo d̄ in ps. **Oculi d̄ni sup iustos: ⁊ aures ei⁹ i p̄ces eorū. vultus aut̄ d̄ni sup fa. mala ⁊ c.**

Sunt ergo aures dei paratę exaudire orationes iustorū: nō t̄m p̄ viuis: sed etiā p̄ defunctis s̄z in purgatorio ex̄stibus. p̄pter quod d̄: ij. **Macha. xij. q̄ sancta ⁊ salubris est cogitatio ⁊ c.** p̄ouer. xv. **Longe ē d̄nis ab impijs: et orationes iustorū exaudiet.**

¶ Seco cōmendant̄ iusti ex moderatōne

prudētia: q̄ prudētē sciūt tempore metus iusticie cui⁹ spe mie: vt metus iusticie retrahat a malis: ⁊ spes mie impellat ad bona.

Et qui ista duo habet s̄z timorē d̄ni ⁊ spes mereñt habere deū adiutorē. s̄m illud ps. **Qui timēt d̄m spe. in do. adiu. ⁊ c.** Et notā d̄z q̄ metus d̄nne iusticie inducit iustos viuos ad cōpatiendū defunctis qui sunt in purgatorio et ad cōpatiendū eorū penis: q̄ cōpatiunt̄ alijs de his que timēt de se. Sed spes diuine mie inducit ad rogandū. p̄ illis vnde tam p̄ se q̄ p̄ alijs ille qui metuit deū potest expectare ⁊ sperare m̄iam eius. p̄pter quod d̄: **Eccli. ij. M̄ etuētēs d̄m sustinere et expectare m̄iam eius.** Tertio ostēdit̄ gratia que nascit̄ defunctis ex p̄cib⁹ iustorum q̄ est relaxatio pene vt. s̄ eruat a morte id est ab illa pena q̄ acerba est vt mors immo etiā acerbior. aīas eorū. ps. **Preo cypa nerūt me laquei metus. isti laquei sunt pene purgatorij quib⁹ anima tenet̄ ne euolet ad celestia vt vellet.**

¶ Sed notandū q̄ h̄ in morte naturali nō sit meritū vel demeritū nec valeat ad purgationē peccati: q̄a ē ex peccato originali quod est quasi in naturam cōuersum: t̄m in morte violēta etiā p̄ peccatis in facta si humiliter et patienter feratur et cū cōtritione peccatorū: potest esse tantū meritū ⁊ tanta x̄tus paciētie ⁊ humilitatis q̄ absq̄ aliqua pena purgatorij euolet anima ad celū. Et ideo latroni cōfidenti qui dixerat. **Nos quidē iuste: naz digna factis recipimus ⁊ orauerat x̄pm dicens. Memento mei d̄ne ⁊ c.** **Auce. xxij. d̄ns p̄misit dicens. Hodie mecū eris in paradiso.** Unde potest dicere talis deo postq̄ occisus ē. **Eruiisti animā meā vt nō periret: ⁊ piecisti post tergum tuum omnia peccata mea.**

¶ Secundo in themate

assumpto ostēdit̄ coactio iusticie cū dicit̄. ducunt̄ s̄z ad purgatoriū illi s̄z qui hic exunt nō plene purgati. ducunt̄ s̄z exigente dei iusticia etiā iniri: nō em̄ ista pena voluntarie assumpta sicut fuit penitentia voluntarie facta in vita ista: et ideo erit vehēmentior pena: quia modica pena voluntarie assumpta plus purgat q̄ maior que est inuoluntaria. vnde potest dici tali moziens̄ti illud. **Iohan̄ mis. xxi. Alius cinget te ⁊ ducet quo tu non vis.** In quibus quidem verbis tanguntur tria.

¶ Primū ē coactio iudicij: cū d̄z. **ali⁹ eiget te**

Primum est executio ministerij: qz ducet. Tertium est punitio purgatorij: quia quod tu non vis.

Dicit qd qdus ad pimus ait: s. deus te iudicans cinget te. i. coartabit te cingulo. i. sententia iusticie sue. **Esai. xi.** Erunt iusticia cingulum libor eius. **Antiquus** ille qui debet gar flagellari ne possit flagella effugere cingebatur. i. ligabatur ad colinam. **Sic** flagellandus flagellis penarum purgatorij cingetur. id est ligabitur p diuinam suam ad ignem vel locum purgationis vt possit dicere illud. **Job. xix.** Flagellis suis me cinxit. **Sed**o ponit executio ministerij: qz ducet. i. duci faciet p ministerij boni angeli. qz mali angeli. i. demones no habent post mortem aliquam potestatem sup animas iustorum. vnde non per malos. sed p bonos angelos ducuntur ad purgatorij: aie bonorum. qui licet videant inimici in qm ducit eos ad supplicium: tamen amici sunt: qd apparet qm exeuntes de purgatorio honorabiliter portant ad celum. **Doc** figurati e Baruch. v. vbi dicit. **Exierunt** abs te. scz mundo pedibus ducti. no quidem pedibus corporalibus: quia aie no habent pedes nisi affectionibus: sed pedes ducunt ipsi reatus peccatorum quibus ducuntur ad penam istam: vel quia minus honorabiliter ducuntur cu ad penam vadunt. sicut ille qui ducatur cedendo minus honorabiliter vadit qm qui portat equitando. **Sed** qm exeunt de purgatorio et vadunt ad paradysum: tunc honorabiliter portari dicuntur ab angelis. vnde sequitur ibi in **Baruch.** Adducet illos dñs. i. ad duci faciet portatos in honore sicut filios regni. **Tertio** ponit punitio purgatoria: cu dicit. quo tu no vis scz ad purgatorij. **Et** em aliqua pena voluuntarie assumpta sicut poena: et ista est voluntaria: sed tñ satisfactoria. **Alio** vero pena est perpetua duratura sicut pena infernalis. et ista nec voluntaria est nec satisfactoria. **In** purgatorio ergo verificat qd dicit **Roma. ix.** No est volentis neqz currentis sed dei misericordis. **Uel**let em aia iusta exuta a corpore velociter currere. i. ad celestem gloriam cito euolare: si non est volentis: qz. si detinetur inuita in ipsa purgatorio pena quousqz a diuina misericordia liberetur impetrata p viorum suffragia: vel vbi fuerit completa purgatio p penam taxatam ex diuina iusticia. **D**

Tertio etiam in themate alluopro agit de afflictione pene purgatorie

sub noie mortis: cu dicitur ad mortem. **Assimilata** autem pena purgatorij mortis: qz sicut mors media est iter istam vitam tpalem et vitam aliam eternalem ppter qd in morte sepatur perpetua a corruptibili. s. aia a corpore. **Sic** etiam purgatorij pena media est inter penam huius mundi tpalem et finitam et penam inferni eternam et interminatam. et ideo puenit cu pena huius mundi inq̄tum est tpalis et finita: s. cum pena inferni inq̄tum est vebementius cruciativa et afflictiva. **Unde** idem ignis est in purgatorio et in inferno: no tñ eternus vel tantum afflictivus. qz ex diuina iusticia moderatur eius cruciatus fm gradus culparum. **Mors** ergo que e in inferno est sine respectu misericordie: qz interminabilis est et sine omni remedio et refrigerio. **Unde** dicit in ps. **No** est respectus. s. misericordie dei mortis eorum. **Sed** mors purgatorij hys terminatur et remediatur. qz pena illa finita est: et adiuari possit p suffragia viuorum vt citius eruant. **Unde** **Job. v.** In fame eruet te de morte. **Nam** qd sunt in purgatorio sicut in fame inq̄tum vebementer desiderant celestis glorie satietatem. de qua dicit in ps. **Satiabor** eorum appa. gloria. et in hoc vebementissime affliguntur qd eis retardatur. **Sicut** etiam in morte inq̄tum sicut in acerbissimo ma pena ignis. s. tñ a tali morte aia eruit: qz ide completa purgatio exierit ad celestem gloriam cu leticia pducit. et tunc dicere possunt sic deducti illud. i. **Job. iiij.** **Translati** sumus de morte ad vitam. **Ad** quam nos etc.

In funere viuis insidiose occisi.

Sermo IX

Insidiat quasi leo

in spelunca sua. **ps. ix.** **Sicut** nos videmus naturaliter qm res deserit suam proprietatem naturalem: perdit etiam naturam suam et transit in aliam naturam. sicut ignis perdit caliditatem no est amplius ignis: sed transit ad aliam naturam puram aeris vel aque. **Sic** etiam moraliter dicit **Boetius** qd accidit de hominibus qd deserta pbitate propria cum ad diuinam naturam transire no possit: restat vt in beluas edigat. **Unde** qz naturalis proprietatis hois est qd est aial mansuetudinatus: qm deserta mansuetudine efficit crudelis et inhumanus: ita vt insidiose et pdito: i. occidat proximum suum: merito dici potest non ho sed fera crudelis. **Et** ideo talis in vobis ppositis leoni assimilatur qui insidiose et latenter mansueti et innocetia aialia aggreditur et occidit

¶ Sermonū funebriū

dit. Insidiat inq̄t quasi leo in spelunca sua. Sed quia tales imitant̄ diabolum qui homicida fuit ab initio ⁊ in veritate nō stetit cuius etiā insidie in sacra scriptura affimilantur insidijs leonis, s̄m illō p̄me Petri, v. Adversarius vester diabolus tanq̄ leo ⁊ c. Ideo possunt p̄dicta verba ad nostrā doctrinam exponi etiā de insidijs quas diabolus ponit hominibus p̄cipue in morte: vt aīas rapere possit et ad eternū interitū ducere, vt sc̄lz dicatur de diabolo q̄ insidiat quasi leo ⁊ c. **¶** In quibus quidem h̄bis de ipō aduersario nostro tria ostendunt.

¶ Et primum est eius calliditas: quia insidiat̄.

¶ Sc̄dō est eius crudelitas: p̄pter quam est quasi leo.

¶ Tertiu est eius malignitas: quia in spelunca sua latet.

¶ Circa primū attendendum est q̄ sicut homo dolosus qui vult alīquem capere ⁊ decipere: nō tm̄ vno modo vel in vna re insidiat ei: sed diuersis modis et in diuersis rebus.

¶ Sic facit diabolus hominibus: qui diuersis astutijs ⁊ ingenijs eū decipere conatur. Et ideo dicit̄, **¶** Eccl̄iasti, xi. Multe sunt insidie dolosi. **¶** In quib⁹ q̄dez verbis ostendit̄ q̄ deceptiones diaboli metuende sunt duplici ratione.

¶ Primo q̄a sunt diuerse: quia nō vno modo vel in vno tm̄ insidiant: sed multis ⁊ in multis ⁊ diuersis. ⁊ ideo dicit̄ multe sūt insidie.

¶ Secundo fraudulente: et ideo dicunt̄ esse dolosi.

¶ Circa p̄mum aduertendū est q̄ sicut ille q̄ vult capere ciuitatē ponit insidias circa eam: nō in vna parte tm̄: sed in pluribus partibus. Sic diabolus volens capere aīam ponit ei plures insidias. Figura huius habetur **¶** Iudicis, ix. in Abimelech qui signat diabolū, de quo dicit̄ ibi q̄ posuit insidias iuxta sychemā i quattuor locis. Sic diabolus circa hominem quadrupliciter insidias ponit. Primo i p̄ncipio boni operis: vt impediatur ne fiat, sicut pharaon conat⁹ est impeditre filios israel ne crescerēt occidendo paruulos: per quos intelligunt̄ bonorū operum initia: contra quod op̄s habere h̄bitus que munit̄ homines contra ista q̄ faciunt bene incepta relinquere. Cuius figura habetur **¶** Numeri, xxxij. vbi dicit̄. Paruuli nostri

erunt in vrbibus muratis p̄pter habitatores insidias. Vrbes murate sunt h̄bitus q̄ faciunt hominem firmū: sc̄lz cōstantia que nō p̄mittit bona incepta relinquere vel deserere p̄pter difficultatē. Item p̄cētia que nō deserit ea p̄pter contrarietate. Itē fiducia que nō deserit p̄pter pusillanimitate. Item perseverantia que nō retrocedit p̄pter plūritatez. Secūdo diabolus insidiat hominibus in ipō opere. sc̄lz vt ipm̄ corrūpat saltez per inanem gl̄iam. **¶** Eccl̄i, xi. Bona in malū conuertens insidiat ⁊ in electis ponit maculas sc̄lz inanis gl̄ie. Tertio insidiat diabolus hominibus p̄cipue in fine. i. in morte. Cui⁹ figura habetur **¶** Sc̄i, iiij. vbi dicit̄ est serpens q̄ typum gerebat diaboli. Tu insidiaberis calcaneo eius. Nam calcaneū cū sit extrema p̄s corporis signat extrema vite corporalis hominis in quo diabolus maxime insidiat ei vt ipsum habeat. Quarto insidiatur hominibus post mortem in dei iudicio: vt ibi cum accuset. Unde in iudicio dei faciūt demōes hominibus sicut faciebāt pharisei xp̄o, de q̄bz dicit̄ **¶** Lucē, xi. q̄ ceperūt grauit̄ insistere de multis insidiatis: q̄ et querētes capere aliquid vt accusarēt illum. **¶** Secūda ratio quare metuēde sunt rētationes diaboli est eius fraudulētia: q̄ sc̄lz insidie eius sunt insidie dolosi. Notandū q̄ diabolus d̄z dolosus: quia habet dolosam linguā: dolosaz stateram ⁊ dolosum arcū. Dolosam linguā habet: quia de malo pollicet̄ bonū, i. de malo opere p̄tentiū, vnde ait p̄me mulieri de p̄mo p̄hibito **¶** Sc̄i, iij. Quacuq̄ die comederitis ex eo aperient̄ ocli vestri ⁊ eritis sicut diij scientes bonū ⁊ malū. Sic etiā facit q̄n̄ tentat de vindicta ⁊ homicidio. quia pollicetur inde magnū honorem: et q̄n̄ de furto pollicetur lucrum ⁊ vtilitatez q̄ de fornicatōe pollicetur magnā delectatōe. Sed de malo ⁊ penis vlt̄ opprobrijs q̄ ex talib⁹ sequit̄ plerūq̄ nihil ostendit̄ animo celat. ⁊ ideo dolosus est. **¶** Locuti sunt aduersum me lingua dolosa. Sed cōtra talem dolosum sume mittende sagitte. i. verba dei: que p̄hibent ista mala que ipse p̄suadet. puta si p̄suadet homicidū: et tu ar̄ ipse. i. emitte contra euz ex arcu sacre scripture sagittā id est verbum i. Jo. iij. Quia oīs homicida nō habet vitam eternā in se manentem. Si p̄suadet furari: emitte sagittam altam. s. d̄bū Pauli dicit̄. **¶** Sp̄e, iij. Qui furabatur iam nō furcitur. Si p̄suadet fornicatōe: emitte altaz que

dicit. **E**phe. v. Omnis fornicator aut inuidus aut auarus; quod est idolorum seruitus non habebit hereditatem in regno christi et dei. Et isto modo defendit se christus ab eo in deserto tentatus. scilicet per verba sacre scripture. Et sic contra sagittas lingue sine dolo valebunt sagitte lingue vere. et ideo dicitur in ps. Quid denur tibi aut quid apponas tibi ad linguam dolosam. et respondet. Sagitte potestis acui. **I**tem diabolus dicitur dolosus: quia habet et tenet in manu dolosam stateram. **P**se. xij. In manu eius statera dolosa. Statera dolosa est que illud quod est magis ponderis facit minoris quam sit: et illud quod est leuioris facit videri grauioris. Vocatur diabolus quando peccatum graue persuadet tibi vt leue et facile remissibile: et qui bonum opus facit videri magis laboriosum et ad faciendum magis difficile: vt retrahat ab eo. **P**rouer. xx. Statera dolosa non est bona. **I**tem diabolus habet arcum dolosum: quia dum videtur trahere ad vnam partem trahit ad aliam: et hoc est quando persuadet malum sub specie boni et errorem sub specie veri: vel quando persuadet malum vt sequatur inde magnum bonum. contra illud apostoli **R**oma. iij. Non sicut facienda mala vt eueniant bona. et ideo demonibus competit quod dicitur **P**se. vij. Facti sunt quasi arcus dolosus.

Secundo in themate assumpto ostendit diaboli crudelitas et ferocitas. scilicet contra hominem tantum dicitur. quasi leo. **N**otandum quod leo habet ungues quibus rapit: et dentes quibus interficit. Sic ungues quibus diabolus caput et tenet animas super eius tentationes: sed dentes quibus interficit sunt eius persecutiones: vel ungues sunt suggestiones: quibus seducit: dentes autem sunt vitia ad que inducit quibus anima spiritualis occiditur. vnde **E**ccli. xxi. Dentes leonis dentes eius interficiunt animas hominum. **I**n quibus etiam verbis ostendit quales sint tentationes vitiorum quas diabolus imittit: et ostendit quod habent tres conditiones.

Prima est quia sunt fortes. vnde vocantur dentes.

Secunda quod erudiles in eo quod dicuntur leones. Tercia quia sunt mortales: quia interficiunt animas hominum.

Dat ergo diabolus tentationes fortes. sic et homo quod cito vult capere terram quam obsidet vnicuique et in diuersis partibus dat bellum fortiter. Sic

diabolus circumdat animam diuersis et fortibus tentationibus expugnans eam. scilicet per omnes sensus qui sunt in toto corpore. **J**ob xli. Per gyrum dentium eius fortitudo: et alis formido. **S**ed maxime tentat diabolus de tribus vicijs ad que scilicet videmus communitate homines proniores scilicet de concupiscentia carnis. de concupiscentia oculorum: et de superbia vite. **P**rima concupiscentia pertinet ad gulam et luxuriam: secunda ad auaritia tertiam ad elationem: et ideo dicitur **D**anielis septimo. Tres ordines erant in ore eius: et in dentibus eius principes tres id est tres concupiscentie predictae que pertinent ad principalia vitia. **S**ecundo tentationes diaboli ostendunt esse crudeliter: quia sunt vt dentes leonis: dentes enim leonis lamiant et fetent. **T**antum ergo dentes leonis lamiantes sunt persecutiones demonum crudeliter: sicut ille quas sathan intulit **J**ob. **S**ed quasi dentes eius fetentes sunt tentationes ad vitia inducentes que deo fetent. **J**obelis primo. Dentes eius vt dentes leonis. **N**otandum etiam quod diabolus assimilatur leoni: quia leo licet sit audax et fortis: tamen naturaliter timet cantum galli et ignem et sonitum rote. Sic diabolus timet predicatorem: quia membra eius separat ab eo: et timet ignem scilicet charitatem. **A**nde **R**egorius. Si vigilemus hoc non timet diabolus: quia ipse nunquam dormit. si ieiunemus hoc non metuit: quia ipse nunquam cibum capit. si charitatem seruamus hoc formidat: quia charitatem seruamus in terra quam ipse seruire noluit in celo. **I**tem timet rotam. id est penitentem qui vertitur in contritione: dat sonum in confessione: sed ponit onus in satisfactione. **E**t ideo oportet quod homo sit fortis: et tunc pro nihilo habebit dentes leonis. **V**ocatur figuratum est primi **R**egum decimo septimo in **D**avid qui interpretatur manu fortis qui ait. Pascebar seruum tuum patris sui gregem: et veniebat leo vel vrsus et tollebat artem de medio gregis: et perseques bar eos et percutiebam eruebamque de ore eorum. **E**t illi insurgebant aduersum me: et apprehendebam mentam eorum et suscitabam: interficiebamque eos. **T**ercio tentationes demonum sunt mortifere: quia interficiunt animas hominum. **D**entes enim leonis interficiunt corpora: sed tentationes demonum impellunt ad alia peccata que interficiunt animas non bestiarum: sed

Sermonū funebriū

hoim. Nam s; anime hoim sint immortales
quārum ad mortē naturē nō possunt inter
fici morte calpe vel gebēne. Unde Ezechie.
xiiij. Et interficeret animas que non mori
merent. Interficiunt sic a diabolo ⁊ eius rē
rationibus p̄cipue qui sunt incauti ⁊ nō ca
uēt sibi ab eis. Prouer. xxij. Insidiat i via
q̄si latro: ⁊ q̄s incautos uident inficiet. **L**

Tertio in themate assū

pto ostendit diaboli malignitas: cum dicit
in spelunca sua. Spelunca em̄ diaboli est er
malicia occulta quādo se in lucis angelum
transfiguratur. Nam spelunca est fouea sub
terranea a speculādo dicta, habz em̄ ex p̄
lucis introitū latū: sed terminū habet arcu
unde locus est lucidus in ingressu: obscur
in p̄gressu: sed arcus ⁊ insidiosus in egress
su. si tamē inuentat egressus vt dicit dama
scenus. Sic etiā quādoq; diabolus appa
rens in forma boni angeliy dicit Beda. in
p̄ncipio dat splendore ⁊ stupor: em̄ p̄gres
su dat timorē: sed in exitu dimittit errorem.
Et ita in talibus cauernis hoc est malicijs
latitantes demones speculari subtiliter q̄li
ter possunt animas rāpe. Apoca. vi. Abscō
derūt se in speluncis. Sed dñs electis suis
notas facit ipsi a stutias. sicut dicebat Pau
lus. ij. Cor. ij. Non inquit ignoramus cogi
tationes eius. Et habent hoc sancti q̄ sunt
illuminati p̄ grātia vt nō decipiant nec im
pediant uenire ad celestē glīam. Ad quam
deus nos perducat ⁊c.

Explīcit distinctio sexta que de diuersis
causibus defunctorū tractant copiose.

Incipit distinctio septimā in qua agitur
de consolatione uiuorū in fletu mortuorum
cuius sunt sermones septem.

De tristitia repellēda ⁊ de luctu q̄ fit p̄p̄
mortuū cito finēdo. **S**ermo. **I**

Consolare pro

Quod tristitia ⁊ flectu h̄m
meritū ei⁹ vno die vel duo
bus. Eccl. xxiij. Nos vi
demus naturaliter q̄ oib⁹

excellēt actiuis ne nocumētū oimode de
structionis inferant passiuis natura frenū
et temperamētū appositū: de quo exempla
patent et in planetis celi: ⁊ in elemētis mūdi
et etiā in partibus corporis humani. Cū em̄
quidā planete dicant esse maliuoli eo q̄ p̄
pter excessum sue virtutis actiue inferiorib⁹

plerūq; corporibus inferūt nocumētā: sicut
mars nimis calefaciēdo ⁊ saturnus nimis
infrigidādo: ideo his deus q̄ est auctor ⁊ cō
seruator nature supposuit quosdā planetas
alijs: qui idcirco uocantur beniuoli: qz illorū
p̄hibent ⁊ temperant nocumētā: ⁊ etiā sua
temperata virtute nō inferūt inferno: itus des
trimenta. Unde faturo qui dicit esse plas
neta maliuolus et infortunatus: eo q̄ habz
virtutē infrigidatiuā ⁊ deiccatiuā excessiue
supposuit iouē beniuolū qui est virtutis con
trarie. scz calefactiue ⁊ humectatiue rēpate.
Marti qz q̄ etiā maliuolus dicit: eo q̄ ē vir
tutis nimis infāmatue ⁊ etiā siccatiue suppo
suit uenerē planetā beniuolū eo q̄ hz virtutē
contrariā scz infrigidatiuā ⁊ humectatiuā
sed temperatā. Apparet ergo etiā inde exem
plū in elemētis mūdi. Nam ne ignis p̄pter
excessum sue caliditatis ⁊ siccitatis supposi
ti aeris humiditatis destrueret est ipsi aerī
supposita aqua: q̄ sua humiditate ⁊ frigidit
tate igneā caliditate atq; siccitate cōtempe
rat. Et nimia etiā hūiditas aque terre sup
posite temperat siccitatem. Hoc idē exem
plū patet in partibus inuiscis corporis hūa
ni: qz ad nimīū calorē cordis cōtempandū
est in capite suppositū cerebrū: sua magna
frigiditate ⁊ humiditate p̄siccitū cordis ca
lorem cōtempans ⁊ refrenās. Sic ergo cū
in anima hoīs ex p̄te sensitiui appetitū fres
quēt passionē insurgūt vt eo cupiscētie
vel ire et tristitie et similitū. quāru excessus
mentē hoīs deordinat ⁊ turbat: ad talem
refrenandū excessum est in hoīe supposita
ratio: que refrenās passionū excessus quod
dam in eis cōstituit temperamētū: ⁊ in hui
us medietatis tempie cōsistit rō virtutis
moralis. Unde p̄bs in Eth. dicit q̄ virtus
est habitus electiuis in medietate consi
stens determinatū. Quia ergo inter passioēs hu
iusmodi: excessiua tristitia tam aie q̄ corpī
est plurimū nocua: qz spūs tristis. extecat
ossa scz corpus vel robur virtutū: ⁊ talis tri
stitia maxime puenit ex morte cōmūtorū
et charorū tam ex exteriori dolore q̄ ex fletu
et luctu exteriori: idcirco in tali casu p̄re
cipue est necessaria cōsolatio rōnis p̄p̄rie
vel homis sapiētis. ne scz ex nimia tristitia
absorbeatur anim⁹: et ne exterius ex luctu
superfluo virtus corporis resoluat. Et idē
circo taliter dolens in h̄bis p̄positis diuine
scripturę: ad interiorē dolorem cōsolat